

Diss.
S40/g.

Diss. 840/9

Bentler

Diss. 840(9).

DISPUTATIO INAUGURALIS

DE

ATHENARUM FATIS

STATU POLITICO ET LITERARIO

SUB ROMANIS

QUAM

AMPLISSIMI PHILOSOPHORUM ORDINIS

AUCTORITATE

AD SUMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES

RITE CAPESSENDOS

A. D. XI. A. CALENDAS SEPTEMBRES MDCCCXXIX

PUBLICICE DEFENDET

CAROL. FRID. CHRISTIAN. BEUTLER

GOTHANUS

SEMINARII REGII PHILOGICI ANTEHAC SODALIS.

GOTTINGAE

TYPIS FRIDERICI ERNESTI HUTH TYPOGR. ACAD.

DISPUTATIO IN AUCHUARIIS

A THEOPHILUS

STANLEY ET LITURGIA

SUB ROMANIS

ANALYSIS PHILOSOPHICAE

AD AUCHUARIAS

AD AUCHUARIAS IN PHILOSOPHIA

AD AUCHUARIAS

AD AUCHUARIAS

AD AUCHUARIAS

AD AUCHUARIAS

AD AUCHUARIAS

AD AUCHUARIAS

VIRO SUMME VENERANDO

CHRIST. GUIL. MITSCHERLICHIO

**A CONSILIIS PROFESSORI ELOQUENTIAE ET POESEOS
IN ALMA GEORGIA AUGUSTA**

PRAECEPTORI PIE COLENDO

HAS STUDIORUM PRIMITIAS

DEDICAT

AUCTOR.

THE SUMMER OF 1870

THE SUMMER OF 1870

THE SUMMER OF 1870

THE SUMMER OF 1870

THE SUMMER OF 1870

THE SUMMER OF 1870

THE SUMMER OF 1870

THE SUMMER OF 1870

P r a e f a t i o.

Cogitanti mihi saepenumero, quaenam gens, quae civitas humanitate, literis, rebusque egregie gestis maxime profuerit semperque profutura sit generi humano, quamdiu artes aliqua erunt existimatione, nunquam non ante oculos versabantur Athenae, quarum fata, statum politicum et literarium, qui fuerit sub Romanis, novisse, rem satis magni momenti, cuique erudito profecto curae cordique esse debet. Quum vero Athenae, a Sulla ad incitas redactae, sub Hadriano et M. Antonino ita effloruerunt, ut sequentibus quoque saeculis in flore quodam, honore et auctoritate essent, usque ad Marci tantum tempora historiam earum persecuti sumus. At de statu politico disseruimus, qui fuerit usque ad ea tempora, quibus, quantum constat, Athenienses veterem rei-

VI

publicae formam, licet nomine tantum, servaverunt. Eodem modo statum literarium, qui fuerit usque ad Zenonis imperatoris aevum, tractavimus. Quibus omnibus demonstrare studuimus, Athenas, quum in honore essent apud Romanos, inde a subactis Achaeis usque ad Zenonis tempora veterem reipublicae formam retinuisse atque sedem literarum mansisse.

T h e s e s.

I.

Ultimam partem Ajacis Sophoclis necessariam
esse puto.

II.

In Aristophanis equitibus v. 195 vulgarem lecti-
onem σαφῶς retinendam esse contendo.

III.

Ii errare videntur, qui Odysseam ab auctore Ili-
adis profectam esse putant.

IV.

Heindorfium sat. I, libri I. finem non cepisse
putaverim.

V.

Postremos sex versus lib. IV. Iliadis ab Home-
ro non profectos esse dico.

Historia Athenarum.

Quum, devictis Achaeis excisaque Corintho, veteris gloriae et libertatis splendor, qui modo in Graecia effulserat, tenebris obductus esset ¹⁾, solae Athenae, rerum praeclare antea gestarum memoria venerabiles, quodammodo exsplendescebant ²⁾. Atque Athenienses ad Sullae usque tempora otio frui sunt, turbati tantum orto in metallis tumultu servorum, qui, occupata arce Sunii, Atticum agrum populationibus diu vexabant (130 a. Ch.), donec seditio eorum oppressa est ³⁾. Mithridatico autem bello, quum Athenienses ad Ponti regem defecissent, tanta calamitate afflicti sunt, quantam nullo tempore perpessi erant. Quum enim Aristio quidam cives suos, exceptis optimatibus, qui mature excesserunt, a Romanis abalienasset et,

---

1) Pausanias VII, c. 16. p. 562; II, c. 1. p. 111; VIII, 37. p. 675 et c. 30. p. 663 ed. Kühn. Diodori excerpt. lib. 33, c. 1. in nova vett. scriptt. collect. T. II. p. 94 sq. ed. Maio; Polybii excerpt. lib. 38, c. 1. T. II, p. 452 ib. ct. 2) Cic. orat. pro L. Flacco c. 26. 3) Posidon. ap. Athenaeum VI, 29. p. 272. E. Casaub.; Diodor. Sicul. ecl. II. l. 34. T. II, p. 905. Hanov. 1604. et ap. Phot. 244. p. 2069. Hoefhel; Paul. Diacon. hist. misc. IV, 5. p. 145. Basil; Freculphi Chron. T. I. l. VI, c. 6. p. 67 ed. 1539.

belli dux electus, tyrannidem occupavisset, qua miseros gravissime pressit, dum Archelaus, Mithridatis dux, Piraeum magnis cum copiis tenuit, Sulla Athenas obsedit eoque Athenienses adegit, ut, fame laborantes, ne a cadaveribus quidem abstinerent (87 a. Ch.). Nihilominus Sulla Calendis Martiis sequentis demum anni Athenas in potestatem suam redegit, quibus captis ingentem stragem edidit et Aristionem, omnium malorum auctorem, expugnato paulo post Piraeo, quem diu oppugnaverat, et tradita arce, venenum haurire coegit. Atque urbi quidem et paucis, qui nocturnam cladem effugerant, pepercit; cetera vero omnia valde iratus diruit ¹⁾. Longi muri, sub Valeriano demum instaurati ²⁾; Academia et Lyceum ³⁾,

---

1) Livii epit. l. 78 et 81; Appian. bell. Mith. c. 28—41, T. I. p. 680—698. Schweigh., Vellej. Patercul. l. II, c. 23, Oros. l. VI, c. 2. pag. 241. Fabric; Florus III, 5. Pausan. IX, 6 p. 724 sq.; I, c. 20. p. 47; l. IX, c. 33. p. 777; l. III. c. 23. p. 269. Photius e Memnone cod. 224. c. 34. p. 730. H; Taciti ann. II, 55; Plutarch. Sulla c. 6—23. tom. III, p. 194—200; et compar. Lysandri c. Sulla c. 4; in Lucullo c. 2. p. 277 et c. 19. p. 304. apophthegm. Rom. T. VIII, p. 157; de garrul. c. 7. T. X. p. 104; in Numa c. 9. T. I. p. 162. Hutten; Diodor. frag. 13. et Dion. frag. 68 et 124. in collect. vett. script. T. II. p. 125, 549, 564 Maio; Cicero in Bruto c. 89; Strabo l. IX. p. 606. B; l. XIII. p. 906. B; l. IX, p. 610 A. Almelov; Posidon. ap. Athenaeum l. V, c. 13 et 14. p. 211—214 Casaubon.; Gell. XV, 1; Eutrop. V, 61; Paeanii metaphras. V, 3. p. 94 Kaltwass.; Freculph. Chron. T. I, l. VI, c. 17. p. 75; Paul. Diacon. hist. misc. V, p. 174. Basil; Hieronym. ad Ol. 173, 4; Suidas v. *μεμφυρίζων* I p. 479. Küster. 2) Strabo p. 606; Appian. bel. Mith. c. 30; Zosimus in Valeriano l. I. Syncelli Chron. p. 303. D. Venet.; Zonar. annal. T. II. p. 233. v. 58. Bas.; Aristides T. I. p. 187 Jebb. Euseb. Chron. l. I, p. 85. v. 28. Scaliger ed. altera. 3) Plutarch. Sulla c. 12; Appian. b. Mith. c. 30.

Philonis armamentarium et navalia ¹⁾; Munichiae propugnaculum ²⁾, omnino totus Piraeus ³⁾; Odeum ⁴⁾, quod Ariobarzanes II. restituit ⁵⁾ aut Ariobarzanes III., ab illo inceptum, absolvit ⁶⁾; aliaeque aedes ⁷⁾ dejectae aut flammis absumtae erant. Atque, sicuti milites templa diripuerunt ⁸⁾, ita Sulla Olympieum spoliavit ⁹⁾, magnam statuarum copiam deportavit ¹⁰⁾, Apellicontis bibliothecam, Aristotelis et Theophrasti libros continentem, Romam advexit ¹¹⁾ et ex arce auri libras quadraginta, argenti sexcentas abstulit ¹²⁾. Longe gravior tamen erat jactura hominum, quandoquidem ad paucissimos, qui e clade supererant, nonnulli accesserunt, qui instante bello Amisum se contulerant, unde Athenienses nationum conluvies facti sunt ¹³⁾. Hunc exitum habuit bellum, quod, vulgi levitate exortum, Atheniensibus tanto exitio fuit, ut nil, nisi nomen Athenarum restaret. Itaque paulatim tantum

---

1) Plut. Sulla c. 14; Appian. l. l. c. 41. 2) Strabo p. 606.
 3) Sulpic. ad Cic. l. IV, ep. 5. 4) App. l. l. c. 38. 5) Vitruv. V, 9. p. 92. Laet.; Corsini f. A. vol. IV, p. 56. proleg.; inscr. Att. n. X, p. 56; histoire des inscr. T. 23. p. 189. 4; Boeckh. corp. inscr. I, 2, n. 357. p. 429. 6) Boeckh. corp. inscr. I, 2. n. 358. p. 430; Corsini f. A. vol. IV. p. 47. proleg.; inscr. Att. n. X, p. 47; histoire des inscr. T. 23. p. 197. 4. 7) Pausan. I, 20. 8) Pausan. X, 21. p. 849. K. 9) Plin. h. n. l. 36, c. 6. 10) Luciani Zeuxis c. 3. T. I. p. 396. Schmieder. 11) Strabo p. 906; Plut. Sulla c. 26; Suidas v. *Σύλλας* T. III. p. 393. et v. *Ἀπελλικῶν* T. I. p. 253 K; Dionis frag. 125. in collect. vett. script. T. II. p. 564. Maio; Lucian. adv. indoct. c. 4. T. II. p. 348. Schm.; not., „errant, qui hos libros Athenas reportatos statuunt”. 12) App. b. Mith. c. 39. 13) Plut. Lucull. c. 19. T. III. p. 304. H.; Tacit. ann. II, 55; Luciani Hermotim. c. 24. T. I. p. 354. S.

emersit rursus ex hac clade, a Romanis aliisque sublevata civitas, quae quam graviter afflicta fuerit, inde certe colligitur, quod, quum bello civili dilecti et munifici in ipsos Pompeji partes sequerentur, tres solummodo naves exstruere potuerunt ¹⁾. Attamen Calenus, a Caesare cum quindecim cohortibus missus, Athenis potiri non potuit, donec audita clade Pompeji civitas ultro in deditionem venit et impunita a Caesare relictata est (48 a. Ch.) ²⁾ Nihilonimus Atheniensis populus paulo post (43 a. Ch.) a Bruti et Cassii partibus stetit, quos tanquam aemulos Harmodii et Aristogitonis statuis honoravit ³⁾. Tantum vero abfuit, ut Antonius ea de causa Atheniensibus damna pararet, ut potius gauderet, eorum amator vocari, quorum animos non solum beneficiis in civitatem collatis, sed etiam familiari cosuetudine, quam cum populo habens inter eos tanquam civis versatus est, plane sibi obstrinxit, quare socii ejus contra Augustum exstiterunt ⁴⁾. Non tam mitis in Athenienses Augustus fuit, quippe qui mysteriis initiatus (31 a. Ch.) Aeginam et Eretheam iis ademitt ⁵⁾. Attamen illi in arce Deae Romae et Augusti Servatoris sacerdotem

---

1) Plutarch. Pompej. c. 42. T. IV. p. 194 et c. 27. H; Lucani Phrasal. III, 181; Zonar. annal. T. II. p. 122. Bas. 2) Dio Cass. l. 42, p. 191. D. Leuncl.; Plut. Caesar. c. 43. T. IV. p. 413. H. 3) Dio Cass. 47, 20. p. 339. L.; Plut. Brutus c. 24. T. VI. p. 249. H.; Oros. VI, 13. p. 265. F.; Zonar. annal. T. II, p. 141. v. 37. Bas. 4) Dio Cass. 48, 39. p. 380. L.; Appian. bell. civ. V, 7. T. II. p. 721. Schw.; et c. 75. p. 812. ib.; Tacit. annal. II, 55; Plut. Anton. c. 23, 24, 33, 34, 57, 60, 72; Athenaeus IV, 12. p. 148. C. Casaub.; Zonar. annal. T. II. p. 148 v. 45. Bas. 5) Sueton. II, 93; Dio Cass. 54, 7. p. 525. L.;

instituerunt ¹⁾, unde ab his temporibus tum Romanos imperatores, tum imperatrices, ut Antoniam ²⁾ et Drusum adeo consulem ³⁾ deos coluerunt, sicuti antea Antigono et Demetrio divinos honores habuerant ⁴⁾, quae, quantopere Atheniensium mores corrupti fuerint, satis demonstrant.

Claudio imperante doctrina Christiana importata quidem Athenas et Dionysius Areopagita episcopus urbis electus est ⁵⁾; sed illa bonum successum non habuit, quum vetus deorum cultus diu et curiose ibi servaretur, quare sub Hadriano Athenienses, interempto Publio, post Dionysium episcopo, quem Quadratus excepit, Christianos valde persecuti dicuntur, quam persecutionem, oblatis Hadriano libris, Quadratus et Aristides Atheniensis inhibuerunt ⁶⁾. Paucis

---

1) Corsini f. A. diss. I, n. 36, et vol. IV. p. 141; Gruteri inscr. T. I. p. 105, n. 9; Van Dale diss. V, 3. p. 416; Boeckh. corp. inscr. I, 2. n. 478. p. 468. 2) Corsini f. A. diss. VI, n. 2; Muratori inscr. II, 8. p. 551, n. 1. 3) Spon. pop. Att. art. 34. itin. III, 2. p. 106. ed. 1678; Corsini f. A. diss. XI, n. 12, vol. II. p. 154; Boeckh. inscr. I, 2. n. 181. p. 312, et n. 264. p. 366. 4) Plut. Demetrius c. II et 46. T. VI. p. 13 et 57. H.; Athenaeus VI, p. 252. F. Casaub. et l. XII, p. 536. A. Casaub.; Clemens Alex. admon. ad gent. p. 36. B. Sylburg. 5) Lucas in act. apost. c. 17 v. 22; Theophylact. ad. l. l. p. 154. Colon; Suidas v. *Διονύσιος* I, p. 596. K; Euseb. hist. eccles. III, 4. p. 74 et IV, 23. p. 144. Vales.; Maximus et Georg. Pacchymen. in Dionys. Areop. initio; Photius e Sophron. 231. p. 889 v. 20. H.; Nicephor. Callist. hist. eccles. II, 20. p. 112. Paris; Mariani Chron. II, 6. ad a. Neronis 14 et Aelii 7. ex epist. Dionysii. 6) Freculph. Chron. II, 2, c. 12. p. 112 et 115; Marian. II, 6. ad a. Hadriani 8, 9 et 21; Paul. Diacon. h. misc. X, p. 288. Bas.; Oros. VII, 13. p. 305. Fabr.; Hieronym. Chron. ad Ol.

annis post Nero Athenas quidem diripuit, deportatis ex arce plurimis statuīs, licet urbem non visiteret; sed, universa Achaja in libertatem vindicata, unde factum, ut civitates ad Atticos Doriosque mores redirent et concordiam colentes denuo florerent, damna, quibus totam Graeciam afflixerat, satis resarsit¹⁾. Sed per breve tantum temporis spatium Graecia libertate gavisā est, quum jam Vespasianus iterum eam in provinciae formam redegit²⁾. Contra Hadrianus, qui, incredibili Atheniensium amore captus, eorum mores et studia hausit et auxit³⁾, atque jam ante, quam regnum occupavit (112 p. Ch.), summum apud eos magistratum gessit⁴⁾; imperium vero jam tenens Athenis bis initiatus est, bis hiemem transegit (circa 123 et 132 p. Ch.)⁵⁾ et iterum Ar-

---

226, 2; Euseb. Chron. l. I, p. 67 v. 24. Scalig. l. ed; et hist. eccl. IV, 3. p. 116. D. et IV, 23. p. 143. D. Vales.; Syncell. p. 277. C. Venet. 1) Xiphil. e Dio Cass. 63, 11. p. 720. L.; Pausan. VII, 17. p. 564. K; Dio Chrysost. or. 31. T. I. p. 644 Reiske; Philostr. Apoll. Tyan. V, 41. p. 224. Olear; Plut. Flamin. c. 12; Plin. h. n. IV, 6. T. I. p. 197. Lugd. B.; Tacit. ann. 15, 45. 2) Sueton. in Vespas. l. 8, c. 8; Paus. 7, 17; Philostr. l. 5, 41; Freculph. II, 2, 2. p. 108; Syncell. p. 271. E. Venet; Paeon. in Eutrop. VII, 13. p. 134. Kaltw.; Eutrop. 7, 19; Oros. 7, 9; Paul. Diac. h. misc. IX. p. 273; Hieronym. ad Ol. 213, 1. 3) Spartian. Hadrian. c. 24; Victor epit. in Hadriano; Paul. Diac. h. misc. X, p. 290; Freculph. II, l. II, c. 12; schol. ad Aristid. ap. Frommel p. 384 et 390. 4) Phlegon de mirabil. c. 25. 5) Spart. Hadr. c. 12; Dio Cass. 69 p. 792. L; Boeck. inser. I, 2. n. 434. p. 458; Euseb. ad Ol. 227, 3; Hieronym. ad Ol. 226, 1 et 227, 3; Syncell. p. 277 et 278. E. Venet.

chon factus est ¹⁾, tanta beneficia Atheniensibus intulit, ut populus senescens revivisceret ac denuo floreret ²⁾. Ac primum quidem (circa 123 p. Ch.) Atheniensibus, quorum leges ob depravatos civium mores mirum quantum creverant ³⁾, secundum alios Draconis, Solonis, cujus leges in Prytaneo vel Pausaniae aevō asservabantur, sed ad parvas reliquias redactae ⁴⁾, reliquorumque leges restituit ⁵⁾, secundum Dionem vero, quod verisimilius, plures novas plane dedit ⁶⁾, quo tempore Cephiso pontem injecisse dicitur ⁷⁾. Deinde vero, quum iterum Archontis munere fungeretur (132 p. Ch.), Olympieum, quod Perseus ⁸⁾, Antiochus Epiphanes ⁹⁾ et reges amici Augusti ¹⁰⁾ non absolverant, quare Plutarchus adhuc imperfectum conspexit ¹¹⁾, ipse dedicavit simulque aram sibi, unde Olympius dictus est ¹²⁾. Praeter Olympi-

---

1) Spart. Hadr. c. 18; Dio Cass. 69. p. 795. L. 2) Pausan. I, 17 et 20. 3) Dio Chrysost. or. 80. T. II. p. 437 — 440. R. 4) Pausan. I, 18; Plut. Solon. c. 25; Dio Chrysost. l. l. p. 439. R. 5) Euseb. ad Ol. 225, 2; Hieronym. ad Ol. 225, 2. Freculph; II, 2, c. 12; Cassiodor. ad a. Hadriani 6; Syncell. p. 277. E; Nicephor. Call. h. eccles. III, 24. 6) Dio Cass. p. 795. 7) Euseb. et Hieronym. ad Ol. 225, 3 et 2; Syncell. p. 277. E; 8) Livius 41, 20; Strabo l. IX, p. 607. C. Alm. 9) Vitruv. praef. l. 7, p. 125 Lact.; Vellej. Paterc. I, 10; Athenaeus 5, 21. p. 428. Dindorf. 11) Sueton. in Augusto c. 60. 12) Plut. Solon. c. 32. 13) Pausan. I, 18; Spart. Hadr. c. 12; Dio Cass. p. 795; Philostr. soph. l. I, n. 25, c. 3. p. 533. O; schol. ad Lucian. Icarom. c. 24. T. II. p. 194. Schm. Boeckh. inscr. I, 2, n. 331. p. 412, unde patet, ab Amphipolitanis, Anemuriis, Sestiis, Thasiis, Cyzicenis, Ephesiis aut Smyrnaeis, Diestis, Abydenis, Aeginetis, Milesiis, Pompejopolitanis, Sebastopolitanis, Palleensibus, Ceramiensibus et. in Olympico collocatas fuisse statuas,

eum, omnium fere urbium statuis ornatum, Innonis quoque et commune omnibus diis templum, Panellenium, unde Hadrianus Panellenius vocatus ¹⁾ et Panellenia Athenis instituta sunt ²⁾, sicuti gymnasium Hadriani dictum ³⁾ et bibliothecam ⁴⁾, egregia opera perfecit; omnino novam plane partem urbi addidit ⁵⁾, quae novae Athenae ⁶⁾ et Hadrianapolis ⁷⁾ vocatur. Denique omnem Cephalleniam Atheniensibus concessit, frumentum annuum iis praebuit ac tantam pecuniae copiam ⁸⁾, ut in insula Delo novas Athenas condere possent ⁹⁾. Athenienses igitur, gratum testaturi animum, statuas ei erexerunt ¹⁰⁾, Olympia recentiora seu Hadriana instituerunt ¹¹⁾, primum ejus Athenas adventum epocham annorum numerandorum fecerunt, sed non diu aut non multum usitatam ¹²⁾, novae tribui nomen ejus imposuere ¹³⁾, et Scamboni-

-
- 1) Boeckh. inscr. I, 2, n. 1072. p. 566. 2) Boeckh. inscr. I. 2. n. 1068. p. 564; Corsini f. A. diss. X, n. 16 et XI, n. 20.
 3) Paus. 1, 18; Dio Cass. p. 795. 4) Paus. l. l.; Marian. ad a. Hadr. 15; Cassidor. ad a. Hadr. 15; Hieronym. ad Ol. 227, 3; Syncell. p. 278. C. Ven. 5) Spart. Hadr. c. 19. 6) Spon. itin. T. II. p. 171. ed. 1678. 7) Spart. l. l.; inscr. ap. Muratori II, 15. p. 1030, n. 1.; Corsini f. A. diss. IV, n. 11. 8) Dio Cass. p. 795. „Pallenses tamen liberi videntur relictii v. inscr. Muratori II, 15. p. 1066, n. 4. 9) Stephan. Byz. v. *Ὀλυμπείσιον*. e Phlegont. 10) Paus. 1, 18 11) inscr. ap. Gruter I, p. 317, n. 1; Spon. misc. X, p. 364; itin. III, 2. p. 222 ed. 1678; Corsini f. A. X, n. 16; Muratori II, 9. p. 632. 1; p. 648, 1; Boeckh. I, 2. n. 446. p. 461; n. 246. p. 360; n. 248. p. 362; n. 283. p. 392; n. 1068. p. 564; fasc. 3. n. 1720. p. 845; addend. n. 274. b. p. 910. 12) Corsini f. A. vol. I. p. 170 et IV. p. 173. 13) Pausan. 1, 5.

dae in honorem ejus numum cuderunt ¹⁾. Praeterea Antinoia instituerunt ²⁾, et Sabinam, imperatoris uxorem, fortasse juniorem Cererem coluerunt ³⁾. Antoninus Pius quoque Atheniensibus benefecit consummato, quem pater inceperat, aquaeductu ⁴⁾, sicuti iisdem fere temporibus Herodes Atticus stadium Panathenaicum et theatrum, in Regillae uxoris memoriam, eximia opera, Atheniensibus aedificavit ⁵⁾. Quum vero illi Athenas aedificiis ampliavissent, Marcus Aurelius, initiatus ibi, gravioris momenti beneficio urbem accumulavit, utpote qui, constitutis omnium disciplinarum doctoribus, annuam mercedem auferentibus, Athenas communem gentibus scholam reddidit ⁶⁾. Licet enim Hadrianus primus Athenis publicas rhetorum scholas instituerit, quum Lollianus, aequalis ejus, primus cathedrae rhetoricae praefuit, tamen nullo aut tam parvo stipendio rhetores honoravit, ut recte Theodotus ἐπὶ ταῖς ἐκ βασιλέως μυρίαις primus a Marco cathedrae praefectus diceretur ⁷⁾. Sed, ne moremur conjecturis indulgentes, de iis scholis disseramus, quae Marci aevo certe exstiterunt. Constituit enim Marcus cathedram rhethoricam (ῥητο-

1) Harduin. p. 459. 2) Boeckh. inscr. I, 2. n. 248. p. 362 et n. 283. p. 392. 3) Boeckh. inscr. I, 2. n. 435. p. 458. 4) Inscr. ap. Corsini IV, n. 11; Spon. II. p. 171 ed. 1678; Pococke p. 55. n. 56; Boeckh. I, 2. n. 347. p. 416. 5) Pausan. I, 19; et VII, 20; Philostr. soph. II, 1, 4. p. 549 sq. et p. 556. O; inscr. ap. Fiorillo frag. Herodis p. 42; Suid. v. Ἡρώδης. 6) Dio Cass. 71. p. 813. L; Philostr. II, 10, 4. p. 588. O; 7) v. infra.

νος ῥητορικός) ¹⁾, simpliciter cathedram (θρόνος) a Philostrato, rhetorum vitas describente, dictam ²⁾, postea cathedram sophisticam seu sophistarum (θρόνος σοφιστικός, σοφιστῶν) vocatam ³⁾, cui eloquentiae professores praefecti erant. Ab hac cathedra distinguenda est politica (θρόνος πολιτικός), quae, licet Severi demum aevo commemoretur, tamen fortasse jam a Marco constituta est. Praefuerunt ei forensis eloquentiae professores ⁴⁾. Denique Aurelius Academicorum, Peripateticorum, Stoicorum et Epicureorum (θρόνος φιλοσοφικός) publicas scholas instituit ⁵⁾. Ac rhetores quidem usque ad Commodi tempora imperator ipse elegit, sive fama ductus, sive postquam declamatione (ἀκρόασις) eos approbaverat ⁶⁾; postea vero deligendi munus ad Athenienses derivatum est, licet imperator et proconsul tunc quoque interdum rhetores juventuti praeficerent ⁷⁾. Duo autem rhetores fortasse electi sunt sub Marco, quandoquidem Theodotus et Hadrianus eodem tempore cathedrae praepositi erant ⁸⁾ et vel Constantini aevo Paulus et Andromachus simul ei praeerant ⁹⁾, quare Pausanias μετέχων θρόνον vocatur ¹⁰⁾, quamvis Constantii aetate tres et sex adeo electos fuisse legamus ¹¹⁾. Philoso-

1) Hoc statuimus, quia ῥήτορες huic cathedrae praefuerunt.

2) Philostr. soph. p. 526, 586, 587, 591, 593, 599, 622 ct. Ol.

3) Philostr. p. 588. O; Phot. p. 189. H; Himer. p. 486. Wernsd.

4) Philostr. soph. p. 600. O. 5) Philostr. p. 511 et 569. O.

6) Philostr. p. 588, 591, 593, 566, 622. O. 7) Eunap. Pro-

aeres. T. I. p. 79. Boiss.; Liban. or. de vita sua T. II. p. 10

et p. 14. Morell. 8) v. infra. 9) Eunap. Porphyrr. T. I.

p. 11. B. 10) Philostr. p. 594. O. 11) Liban. T. II,

p. 10. M; Eunap. Proaeres. p. 79. B.

phos vero, de quibus constituendis Marcus Herodi Attico iudicium permisit ¹⁾, postea ordo optimorum Atheniensium ²⁾ et fortasse imperator quoque iudicavit ³⁾, binos ejusdem sectae scholae praefectos fuisse, e pluribus manifestum est. Non solum enim Peripateticos binos ⁴⁾; sed etiam Stoicos, Athenaeum et Musonium, Longini aevo scholae praepositos legimus ⁵⁾, sicuti eodem tempore Theodotus et Eubulus simul Academiam tenuerunt ⁶⁾ et vel quinto saeculo Marinus primas et Zenodotus secundas ferens Platoniam scholam rexerunt ⁷⁾, ut paulo ante Proclus et Dominus simul Syriano successerant ⁸⁾, quibus de causis, octo fuisse, qui philosophiam publice docerent, probabilis est sententia. Omnes vero professores singulis annis certam mercedem ab imperatore acceperunt. Ac philosopho alteri cujusvis sectae sexcenti aurei sive duodecim millia drachmarum ⁹⁾, alteri decem millia denariorum data sunt ¹⁰⁾, quam posteriorem mercedem, in qua constituenda Marcus ante oculos habuit illam a quovis discipulo Socratis aetate pro universa arte tradenda sophistis praebitam ¹¹⁾, rhe-

-
- 1) Philostr. p. 566. O.   2) Lucian. Eunuch. c. 1 — 10.
 3) Alexander Aphrod. de fato p. 8. Lond.   4) Lucian. Eunuch. c. 3.
 5) v. infra.   6) infra.   7) Phot. p. 412. H.   8) Marini Proclus c. 26.
 9) Tatian. ad Graec. c. 32.   10) Lucian. Eun. c. 3 et 8.
 11) Suidas v. *Ῥητορ* et *Πρωταγόρας*; Diog. L. 9, 8. p. 1018. Long.; Gell. 5, 3 et 10; Quinctil. inst. 3, 1; Diodor. Sic. 12, 53; Plato Alcib. T. I. p. 218. A. Steph.; Dio Chrys. or. 54. T. II, p. 280. R; Philostr. soph. 1, 10. p. 494. O; Themist. Euphr. or. 23. p. 286. Harduin; Primus enim Protagoras mercede sumpta docuit; sed paulo post Socratem decem minae vulgaris merces erant v. Plut. vit. X. or. in Isocrate T. 12. p. 238 et 242. H; Suidas v. *Ἀριστιππος*; Plut. de educand.

tores quoque acceperunt ¹⁾, dum forensis eloquentiae professoribus talentum e fisco solutum est ²⁾, ita ut in universum philosophi et rhetores undeviginti talenta (26, 125 rthl.), annum salarium, ab imperatore acciperent.

Licuisse autem praeceptoribus a discipulis simul mercedem exigere, cum Lolliani exemplum demonstrat, tum Chresti, cui, licet centum discipuli mercedem darent maiorem haud dubie, quam ab imperatore datam, tamen Athenienses cathedram impetrare studuerunt ³⁾. Praeterea rhetoribus, quorum erat, quotidie duas orationes habere, alteram de cathedra, alteram de plano ⁴⁾, *δωρεὰ* quaedam, inprimis vocatio a publicis muneribus, sed non semper, concessae fuerunt ⁵⁾. Quibus rebus Marcus effecit, ut Athenarum scholae in breve tempus mirum quam florerent, donec quarto saeculo rhetoricae tantopere pessumdatae sunt, ut sophistae discipulos tanquam cohortem haberent, quam cum praefecto ad intercipiendos tirones, quippe qui in publico balneo loti et gestandi pallii jus adepti ipsis pecuniam dare et ipsos audire debebant, miserunt aut armis instructam contra adversariorum sophistarum cohortes in proelium duxerunt ⁶⁾.

---

lib. c. 7. T. VII, p. 17. H; Diog. L. II, 8. p. 201, 207, 209, 210, 216. Long. 1) Philost. soph. II, 11, 1. p. 591. et II, 2. p. 566. 2) Philostr. soph. II, 20, 1. p. 600. O. 3) Philostr. p. 527, 591. O. 4) Pollux 8, 1, 1. 5) Philostr. p. 589, 623. 6) Eunap. soph. T. I, p. 69 et 75. B; Liban. de vita sua T. II. p. 7. M; Phot. p. 189. H; Gregor. Naz. in Basil. or. 20. p. 327. Colon; Himer. p. 470, 713, 750. W.

P a r s I.

Status Athenarum politicus.

A. E x t e r n u s.

Jam vero disputaturo mihi de statu Athenarum politico, primum de statu externo sive de ratione, quae inter Athenienses et Romanos intercesserit, pauca verba facienda sunt. Soluta enim foedere Achaico Atheniensibus libertas concessa est, quam usque ad Claudium retinuerunt ¹⁾, neque Vespasianus ademisse videtur, quum libertate tantum, a Nerone data, Graecos iterum privaverit ²⁾. Domitianus quoque, utpote Archontis munere apud eos functus ³⁾, libertatem iis reliquisse videtur, quam sub Trajano et Antoninis certe retinuerunt ⁴⁾ ac Severus minuit quidem; sed non sustulit ⁵⁾. Inde vero, quod Gallienus apud Athenienses civis, Areopagita et Archon ⁶⁾, sicuti Constantinus strategus ⁷⁾ et Ru-

---

1) Cic. de republ. I, 31; Strabo IX. p. 610. A. Alm.; Liv. epit. 81; Appian. b. Mith. c. 39 et 38; Plut. comp. Lysandri cum Sulla c. 5; Joann. Sarisber. in Policrat. VI, 12; Tacit. ann. II, 53; Theophylact. ad act. apost. 17, 23. p. 154. Col.; Plin. h. n. 4, 7. 2) v. supra. 3) Philostr. in Apoll. Tyan. 8, 16. 4) Plin. epist. 8, 24; Dio Chrys. or. 31. T. I. p. 621. R; Lucian. Nigrin. c. 12, 14, 17; Hermotim. c. 22; Aristid. T. I, p. 193, 195, 225 Iebb.; et schol. ib. p. 91. 5) Spartian. Sever. c. 3. 6) Trebell. Gallien. c. 11. 7) Spanhem. ad Julian. or. I. p. 76; Julian. epist. 35.

finis Festus, Graeciae proconsul, Areopagita fuit ¹⁾, recte concluditur, eos tunc quoque libertate quadam gavisos esse. Juliani demum aetate, quum jam paulo ante proconsul de sophistis eorumque cathedris statuisset ²⁾, adempto legum arbitrio, electis omnium populorum legibus Athenienses parere jussi sunt ³⁾. Quaeritur autem, qualis tandem fuerit illa libertas. Atque Atheniensibus datum fuisse, ut suarum legum domini essent et proprios magistratus eligerent, satis nos docet status internus, quare Aristio tantum ad concitandum vulgus contendit, patrios magistratus sublato et libertatem legum demtam esse ⁴⁾. Voluntarii tantum Athenienses, suis magistratibus diffidentes, ad Romanos causas deferre paulatim consueverunt ⁵⁾. Omnino autem majorem libertatem, quam ceteris Graecis, Atheniensibus concessam fuisse, inde pateat, quod non solum *αὐτονομία*, sed etiam *ἐλευθερία* simul iis data dicitur ⁶⁾ et ipsi soli omnes Pylaeos conventus obierunt ⁷⁾. Inde tamen, quod imperatores professoribus, Athenis docentibus, immunitatem concesserunt, sequi videtur, Athenienses Romanis tributum solvisse.

Leges sane iis praescriptae sunt ⁸⁾, ut, in fide populi Romani censiti, bellantibus Romanis commea-

---

1) Gruter. p. 464, 7. 2) Eunap. Julian. p. 69 — 73 et Proaeres. p. 80 T. I. Boiss. 3) Theodoret. Therap. IX. T. IV. p. 928. Schulz. 4) Athenaeus 5, 51. Dind. 5) Dio Chrys. or. 48. T. II. p. 243. R; Philostr. p. 559 — 561, 588. O; Sueton. 2, 93; inscr. ap. Spon. itin. III, 2. p. 27. ed. 1678, qua semper usus sum; Boeckh. I, 2 n. 355. 6) Strabo p. 610. A. 7) Pausan. 10. c. 8. 8) App. b. Mith. c. 39.

inm suppeditare¹⁾, praefectum acciperent, qui statum eorum ordinaret²⁾, aliaque paterentur, quae satis testantur, non in tali libertate positam fuisse fuisse civitatem, ut suis staret viribus, neque penderet ex arbitrio Romanorum, qui eos, ut Piso, Dolabella et Verres³⁾ saepe diripuerunt. Neque maiore libertate digni fuerunt, quippe qui, licet Harmodium et Aristogitonem maxime colerent⁴⁾, tamen ab omni animi libertate abhorruerunt.

B. I n t e r n u s.

His expositis jam de forma civitatis interna nobis diserendum est, qua in re ita versabimur, ut primum de distributione civium per tribus et populos, deinde de imperio, tum de judiciis, denique de administratione reipublicae loquamur.

S e c t i o I.

De distributione civium per tribus et populos.

Attica, quam, ut antea, populus habitavit, constans tum e liberis, civibus et inquilinis, tum e servis⁵⁾, qui manumissi ἀπελεύθεροι vocabantur⁶⁾, in plures parvas respublicas divisa erat, quae nomine populorum(δῆμος) seu civium peculiari societatis genere conjunctorum, singulae quidem a singu-

1) Joann. Sarisber. in Policrat. 6, 12. 2) Plin. ep. 8, 24.

3) Cic. in Verr. II, 5, c. 48 et 72; et II, l. I, c. 17; l. 4, c. 32; in L. Pison. c. 16 et 40. 4) Cic. pro Milone c. 29;

Dio Chrys. or. 11. T. I, p. 365 R; Philostr. Apoll. Tyan. 7, 4.

5) App. b. Mith. c. 38. 6) Philostr. p. 560. et

lis separatae erant; per tribus (φυλή) tamen distributae uno quasi vinculo continebantur. Priusquam igitur de universa republica loqui possumus, primum de tribuum numero et ordine, tum de populis cuiusvis tribui attributis, deinde de civibus certae tribui et populo adscriptis, denique de potentia tribuum et populorum nobis disserendum est.

C a p. I.

De numero et ordine tribuum.

Duodecim autem tribus erant, ex quo tempore decem veteribus Demetrias et Antigonis (306 a. Ch.) adiectae sunt ¹⁾, qui numerus servatus est, quum paulo post Ptolemais et Attalis illarum loca occupavissent ²⁾, donec Hadrianis, decima tertia, addita est ³⁾. Omnes quidem ejusdem juris erant; observabatur tamen certa quaedam series, qua singulae constanter sese excipiebant, ita ut primum locum tenebat Erechtheis, secundum Aegeis, tertium Pandionis, quartum Leontis, quintum Ptolemais, sextum Acamantis, septimum Hadrianis, octavum Oeneis, nonum Cecropis, decimum Hippothoontis, undecimum Aeantis, duodecimum Antiochis, ultimum vero Attalis ⁴⁾.

---

1) Plut. Demetri. c. 10; Diodor. Sic. 20, c. 46. schol. ad Aristid. ap. Frommel p. 110 et 387. Boeckh. inscr. I. 2. p. 153.

2) Pollux. onom. 8, 9, seg. 109 et 110; Pausan. I, c. 5 et 8; Liv. 31, 15; Polyb. 16, c. 25. T. II. p. 525. Vindob.; Boeckh. inscr. I, 1. p. 163.

3) Paus. 1, 5. 4) Boeck. corp. inscr. I, 2. n. 284. p. 393; n. 286. p. 396; Corsini f. A. diss. IV, n. 8, 9, 7; diss. XI, n. 23; vol. I. p. 119, 155; vol. IV. p. 9, 13.

C a p. II.

Populi tribubus attributi.

Quaevs autem tribus sub Romanis quoque, quum centum septuaginta quatuor populi essent ¹⁾, plures populos continebat. Nam Erechtheïs complectebatur Cephisienses, Lamptrenses, Phegusios, Cedenses; Aegeïs Gargettios ²⁾; Pandionis Cydathenaeenses, Stirienses, Paeanienses, Angelienses, Prasienses, Myrrhinusios, Cytherios ³⁾; Leontis Oënses, Paeonienses, Leuconoënses, Eupyridas; Ptolemaïs Phlyusios, Berenicidas ⁴⁾; Acamantis Sphetios, Cholargenses, Cicynnenses, Eresidas, Hermeos, Cephæenses, Thoricios, Ceramenses, Cyrtidas, Porios ⁵⁾; Hadrianis Elëusios, Aphidnaeos, Oanses, Besäenses, Phegaeenses ⁶⁾, quorum Aphidnaei antea Aeantidi, Oanses Pandionidi attributi erant ⁷⁾; Oeneïs Acharnenses, Phylasios ⁸⁾; Cecropis Aexonenses, Halaeenses, Pythios, Trinemios, Epicidas, Melitenses ⁹⁾; Hippothoontis Piraeenses, Coelenses ¹⁰⁾;

proleg.; inscr. Att. n. II. p. 9; Spon. itin. III, 2. p. 46 — 58 et p. 160; Muratori II, 8. p. 600, n. 3. 1) Strabo 9,

p. 607. B. A. 2) Spon. itin. III, 2. p. 46; Boeckh. inscr. I, 2. n. 275. p. 381. 3) Corsini f. A. XI, n. 28 et 29;

inscr. Att. n. VI, p. 28; Spon. itin. III, 2. p. 70 et 200; Boeckh. inscr. I, 2. n. 190. p. 321; n. 193. p. 331; Chand-

ler inscr. II, p. 60, n. 55, 1; p. 63, n. 55, 4; Pocock, p. 58, n. 66. 4) Spon. itin. III, 2. p. 49 et 50. 5) inscr. ap,

Boeckh. I, 2. n. 191. p. 327; n. 192. p. 329 et, 6) inscr. Boeckh. I, 2. n. 184. p. 315, n. 275. p. 381. 7) Plut. symp.

I, 10, 3; Spon. itin. III, 2. p. 71 et 116; Hesych. et Steph. v. "Oa. 8) Boeckh. n. 275. 9) Spon. itin. III, 2. p. 52 et 118.

Corsini. f. A. XI, n. 30. 10) Boeckh. n. 275.

Aeantis Marathonios, Phaleraeenses, Psaphidas ¹⁾; Antiochis Pallenenses, Iteaeenses ²⁾; Attalis denique Sunienses, Agnusios, Apollonienses, Halimusios, Athmonenses, Tyrmidas ³⁾.

C a p. III.

De civibus certae tribui et populo adscriptis.

Harum tribuum et populorum certo alicui quisque civis, utpote reipublicae administrandae particeps, necessario adscriptus erat. Ea de causa Ephebi (ἐφηβοί), civium filii, qui octodecim annos nati in album civium referebantur, ex quo tempore acceptis armis excubias agebant, dum concio habebatur, Atticam lustrabant, in gymnasiis exercebantur et in ludis certabant, donec vicesimo aetatis anno militum catalogo inscribebantur, tribubus et populis additis commemorantur, dum adscriptitii (ἐπέγγραφοί), inquilinorum filii, nulla tribu, nullo populo adjecto enumerantur, quamvis iis sub Romanis ἐφηβεύειν liceret. Ceterum Ephebos, qui non amplius in Agrauli templo jurabant, se pro patria morituros, primus Herodes Atticus albis chlamydibus amicuit ⁴⁾. Eodem modo novis civibus (δημοποίητοι) certa tribus et po-

1) Spon. itin. III, 2. p. 53.

2) Spon. itin. III, 2. p. 54.

3) Boeckh. n. 275 et 194. p. 332.

4) inscr. ap. Chandler n.

58. p. 64; Corsini f. A. diss. X, n. 16; XI, n. 23, 25, 27; vol. II. p. 141; vol. IV. p. 9 proleg.; inscr. Att. II. p. 9; Spon. pop. Att. art. 101, 104, 144; Boeckh. I, 2. n. 264 — 266, n. 269, n. 271 — 273, n. 275 — 277; n. 281, 282, 284, 287. Philostr. p. 550, 521, 160. Ol; Aristid. T. I, p. 190. J; Artemidor. onir. 1, 56; Petit. leg. Att. p. 547.

pulus dabatur ¹⁾. Quae vero potentia fuerit populorum et tribuum, inde liquet, quod illi suos numos cuderunt ²⁾ et proprios deos coluerunt ³⁾; hae vero, quos vellent, honoribus affecerunt ⁴⁾; unde Prytanes quoque cuiusvis tribus honores tribuere potuerunt ⁵⁾; sua celebraverunt convivia a Choragis exceptae ⁶⁾ et parem dederunt senatorum numerum. Praeterea genera quoque (γένη), ut Hierocerycum genus cum praeside Commodi aevo adhuc existens ⁷⁾, manserunt, eorumque nonnulla plurimum valuerunt.

S e c t i o II.

De distributione imperii.

C a p. I.

De senatu.

§. 1.

De lectione senatorum.

Quum ab iis temporibus, quibus duodecim tribus institutae erant, e quavis tribu, ut antea, quinqu-

---

1) Philostr. p. 588, 595. O; Plut. symp. I, 10, 3; ct. 2) Harduin. p. 459. 3) Paus. I, 26. 4) inscr. ap. Boeckh. I, 2. n. 382. p. 440; Spon. misc. X, p. 321, n. 11; Chandler n. 40. p. 57; Van Dale diss. ant. III, 2. p. 265; Spon. itin. III. 2. p. 220. 5) inscr. Chandler n. 55; Pocock. n. 64, 66; Corsini f. A. vol. IV, p. 22, 27, 30, 35 proleg.; diss. XI, n. 28, 30, 31; inscr. Att. n. 6, 7; Spon. pop. Att. art. 42 et 146; Boeckh. I, 2. n. 189—191, n. 193 et 194. 6) Plut. symp. I, 10, 1. 7) Van Dale diss. ant. 5, 2. p. 399 et II, 3. p. 207; Spon. pop. Att. art. 74.

ginta senatores electi essent ¹⁾, adjecta Hadrianide haec mutatio facta est, ut 38 vel 39 ordinarii senatores eligerentur ²⁾, quibus addendi sunt, e tribu praesidente allekti, scriba senatorum, Epistata Prytanum (ἐπιστάτης πρυτανέων), simpliciter ἐπιστάτης dictus, qui per totam Prytaniam Prytanibus praefuit ³⁾, et Eponymus Prytanum (ἐπώνυμος), Eponymi heroïs, qui tribui nomen dedit, vices quasi gerens et ab Eponymo archonte plane distinguendus, quandoquidem uterque in iisdem inscriptionibus commemoratur ⁴⁾, ita ut senatus supra D contineret, quare Pausanias curiam τὸ τῶν πεντακοσίων καλουμένων βουλευτήροιν vocavit ⁵⁾. Quaevis autem tribus, quam diu duodecim erant, per unum mensem praesedit, φυλὴ πρυτανεύουσα ⁶⁾, ita ut XII Prytaniae essent et mensium ac Prytaniarum dies congruerent ⁷⁾, donec Hadrianide adjecta XIII Prytaniae factae sunt. Atque, ut tempus certum esset, quo quaeque imperaret, omnes tribus sortem duxerunt, ut inde patet, quod Acamantis, licet sextum locum teneat, tamen secunda ⁸⁾ et oc-

---

1) Plut. Demetri. c. 10. 2) inscr. ap. Chandler. n. 54; Pocock. n. 66 et 68; Boeckh. I, 2. n. 189. 3) inscr. Chandler n. 56; Pocock. n. 68; Boeckh. I, 2. n. 353. 4) Eponymi Prytanum occurrunt Theopompus Boeckh. corp. I, 2. n. 193; Euporus ib. n. 194; Hadrianus vel Antoninus ib. n. 184; Ael. Apollonius ib. n. 189; Flav. Euthycomas ib. n. 190; Hicesius n. 192 ib.; et n. 191 ib.; Tales Eponymi quoque sunt commemorati ib. n. 186, n. 195, quos omnes Eponymos archontes esse Corsinus existimavit. 5) Paus. 1, 3. 6) Pollux. onom. VIII, 9, 115. 7) inscr. Corsini f. A. vol. IV. p. 37. proleg.; inscr. Att. n. 9; Boeckh. I, 2. p. 153, 154, 156, 169. 8) inscr. Corsini inscr. Att. n. 7; Chandler n. 55, 2; Pocock. n. 64; Boeckh. I, 2. n. 191.

tava Prytania ¹⁾, sicuti Pandionis, quae tertium locum obtinuit, octava Prytania fungens, non decima tertia, ut Corsinus vult, invenitur ²⁾.

§. 2.

De numero senatorum.

Quam diu autem XII tribus fuerunt, senatus, quum e quavis tribu 50 eligerentur, necessario e 600 viris constabat, qui numerus, excepto Sullae aevo, quo tres semestres Prytanes occurrunt ³⁾, usque ad Augusti, Tiberii, Caji, Claudii et Trajani tempora servatus est ⁴⁾. Hadrianide vero adjecta senatus 500 restitutus est, ita tamen, ut supra quingentos complecteretur, qualis Caracallae adhuc aetateprehenditur ⁵⁾. Dexippi denique temporibus, 270 p. Ch.,

1) Inscr. Corsini f. A. vol. IV. p. 22. proleg.; inscr. Att. n. 5; Chandler n. 55, 3; Boeckh. I, 2. n. 192. 2) Spon. itin. III, 2. p. 199; et inscr. Chandler. n. 55, 1; Boeckh. I, 2. n. 190; Corsini f. A. d. XI, n. 29 et vol. IV. p. 27 proleg.; inscr. Att. n. 6; Murat. p. 571. n. 1. 3) Boeckh. corp. I, 2 n. 202—205.

4) Van Dale diss. ant. 8, 2. p. 620; Spon. misc. X, p. 319, n. 6; itin. III, 2. p. 179, et 206 et 35; Corsini f. A. diss. VI, n. 2; XI, n. 14; Murat. p. 551, n. 1; Boeckh. I, 2. n. 361, n. 313, n. 320; n. 406; n. 415; n. 417; n. 480; fasc. 1. n. 123; Dio Crys. or. 50. T. II. p. 255 R; Steph. Byz. v. *Βουλευνίδαι*; Sext. Empir. p. 261 Fabric; Plut. Demetri. c. 10; Boeckh. Haushalt. B. II. S. 341.

5) Pausan. 1, 5; et 1, 3; inscr. Murat. p. 547, n. 4; Chandler n. 34; Pocock. n. 68; Boeckh. I, 3. n. 395; I, 2. n. 395; 397; 420; 438; 353; 421; 189; et n. 318, ubi tamen τῶν ἑξακοσίων pro πεντακοσίων legendum videtur.

750, non 600, senatores ¹⁾ et Constantini aevo 300 continebat ²⁾, quos Potterus et Petitus male ad Areopagum retulerunt ³⁾, donec Theodoreti aetate sublatus est ⁴⁾.

§. 3.

De negotiis senatus ejusque scribis et praeconibus

De negotiis senatus, qui in curia, ad Metroum sita, convenit, a Stratego quoque vel Hadriani aevo convocatus, nihil constat, nisi quod edicta imperatorum, ut Severi, quae ad populum referret, ad eum missa sunt ⁵⁾; ipsi cura mensurarum a populo demandata est ⁶⁾; solus privatis hominibus honorum habendorum potestatem concessit ⁷⁾, et ex lege Hadriani de iis iudicium tulit, qui infra 50 olei amphoras clam exportaverant ⁸⁾. Cetera cum populo, quocum communem habuit praeconem (κέρυξ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου), semper parasitum, civem, et alius tribus, quam praesidentis ⁹⁾, communia ipsi erant. Quam

---

1) Inscr. Chandler n. 35; Corsini f. A. dis. XI, n. 18; Spon. itin. III, 2. p. 129. pop. 49; Pocock. n. 60; Boeckh. I, 2, n. 380; nova vett. scriptt. collect. T. II. p. 346. Maio. 2) Boeckh. inscr. I, 2 n. 372; Gronov. thes. ant. Gr. V, p. 2087; Corsini f. A. dis. 8, n. 33; Murat. p. 560, n. 1 et p. 567, n. 1; Gruter. p. 464; n. 7. ed. 1707; Chandler n. 19; Pocock. n. 37; Spon. itin. III, 2. p. 18; Van Dale dis. 8, 2. p. 618. 3) Pott. archaeol. gr. I, 19; Petit. leg. Att. p. 242. 4) Theodoret. Therap. 9. T. IV. p. 930. Schulz. 5) Paus. I, 3 et 5; Boeckh. inscr. I, 2. n. 353 et 355. 6) Boeckh. inscr. I, 1. n. 123. Ol. 118, 3 — 227. 7) Boeckh. inscr. I, 1. n. 124; I, 2. n. 395. 8) Spon. itin. III, 2. p. 26; Boeckh. inscr. I, 2. n. 355. 9) Inscr. Chandler. n. 55; Corsini inscr. Att. n. 3 et 8;

varia vero fuerint ejus munera, inde, quod suum quoque praeconem (κήρυξ βουλῆς)¹⁾ et varios scribas habuit, satis manifestum est. Occurrunt enim sub Romanis scriba senatorum (γραμματεὺς τῶν βουλευτῶν), qui, post cladem Sullanam semestris et γραμματεὺς τῆς βουλῆς dictus²⁾, semper Prytanis fuit, quare per unam tantum Prytaniam munere suo functus et nunquam parasitis adscriptus est; scriba juxta Prytaniam (γραμματεὺς κατὰ πρυτανείαν s. ὁ περὶ τὸ βῆμα); scriba senatus et populi (γραμματεὺς τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου), atque ἀντιγραφεὺς τῆς βουλῆς, qui omnes tres semper parasiti et cives fuerunt, atque senatores fuisse; ex aliis tamen tribubus, quam imperante, electi esse videntur³⁾. ὑπογραμματεὺς quoque tunc civis erat⁴⁾.

C a p. II.

De concione (ἐκκλησία).

Quum Atheniensium civitas popularis ideoque populus summus rerum, quae ad rempbl. pertinebant, arbiter esset⁵⁾, convenere cives sive non

---

f. A. vol. IV. p. 17. prol.; dis. XI, n. 28; Pocock. n. 66; Boeckh. I, 2. n. 191 — 193; et n. 353. ἀντικήρυξ sub Severo occurrit. v. Pocock. n. 68; Boeckh. inscr. I, 2. n. 353. 1) Boeckh. I, 2. n. 485. corp.; Murat. p. 471, n. 8. 2) Boeckh. corp. I, 2. n. 202 — 205. 3) inscr. Chandler n. 55; Pocock. 64 — 66, et 68; Spon. itin. III, 2. p. 116 et 200. pop. A. 146 et 42; Corsini f. A. vol. IV, p. 17, 22, 30, 35 proleg.; vol. II. p. 201, 207, 209; inscr. Att. n. 3, 4, 5, 7, 8; Boeckh. I, 2. n. 184, 187, 190 — 193. 4) Boeckh. corp. I, 2. n. 193 et 194. 5) Aristides. Tom. I. pag. 193, 195. Jebb. et schol. ib. pag. 91. et ap.

vocati, sive a stratego aliisque convocati, in Bacchi theatro, ad quasvis res tractandas, praecipue ad senatusconsulta aut comprobanda aut rejicienda, quod suffragii et plebiscitorum jus in breve tantum tempus Sulla iis demit, licet ad strategum eligendum Hesychii aevo in Pnyce quoque congregarentur¹⁾. Atque ordinariae conciones, institutis XII. tribubus, quovis mense tres, prima (ἐκκλησία κυρία) certe decimo vel undecimo mensis die, habitae videntur²⁾.

Administraverunt autem concionem proedri (πρόεδροι) cum praeside, e tribubus, Prytania non fungentibus, sortito electi, quippe qui praeconsultum adeo, ab ipsis, tanquam decreti ferendi auctoribus, propositum et a senatu probatum, ad populum retulerunt eumque in suffragia miserunt (ἐπιψηφίζειν). Decreto a civibus probato (ψήφισμα) formula ἀγαθὴ τύχη et nomina Archontis Eponymi, tribus Prytania fungentis, ac mensis, nec non dies, quotus Prytaniae erat, praeponebantur³⁾. In potestate vero populi fuit, de omnibus rebus statuere, quare non solum magistratus elegit, sed etiam de spectaculis

---

Fromm. p. 514; Plut. de sera num. v. c. 15; et reipubl. gerend. pr. c. 3. Strabo IX. p. 609. B. sq. A. 1) Boeckh. inscr. I, 2. n. 355. v. 54; Philostr. Apoll. Tyan. IV, c. 22; Athenae. 5, 14. Schaef.; Juvenal. sat. X, 128; Van Dale diss. 6, 4. p. 481; Hesych. v. Πρύξ; Poll. onom. 8, 10, 133; App. bell. Mith. c. 38. 2) Boeckh. corp. I, 2. p. 152; Joseph. ant. Jud. 14, 16; inscr. Gruter. T. I. p. 405 ed. 1707; Murat. p. 663, n. 1; Corsini f. A. dis. 8, n. 32; Suidas v. ἐκκλησία κυρία; Potter. archaeol. I, 17; Tittmann. griech. Staatsverf. p. 166. n. 69. 3) Corsini. f. A. vol. IV. p. 37 proleg.; inscr. Att. n. 9; Boeckh. corp. I, 1. p. 153 et 169; Joseph. ant. Jud. 14, 16.

edendis ¹⁾, mensuris ²⁾, et, ut cani publice victus praeberetur ³⁾, decrevit. Praeterea solus cives aliosque, praecipue Romanos, statuis et coronis honoravit ⁴⁾ et, qui peccassent, in concionem vocavit ⁵⁾. Verum etiam cum senatu simul honores tribuit ⁶⁾ et ex lege Hadriani de iis iudicium tulit, qui supra 50 olei amphoras clam exportaverant, adjutus a syndicis, quos sibi creavit ⁷⁾, licet plerumque cum areopago et senatu simul honores tribueret aut honorum habendorum potestatem concederet ⁸⁾, sicuti denique etiam cum solo Areopago aliis honores decrevit ⁹⁾.

C a p. III.

De magistratibus.

Magistratus Atheniensium, οἱ ἐν τέλει, ἄρχαι ¹⁰⁾, qui, nisi ante approbati, munere suo fungi non poterant ¹¹⁾, omnino cives Attici fuerunt. Magistratus autem fuerunt Archontes, Strategī, praefecti juvenibus, Epimeleta urbis, ct., de quibus deinceps dicendum est.

---

1) Lucian. Demon. c. 57.   2) Boeckh. inscr. I, 1 n. 123.
 3) Plut. de solert. anim. c. 13.   4) Boeckh. corp. I, 2. n. 309, 311, 312, 317, 359, 360, 364 — 368, 401, 403, 413, 478; fasc. 3. n. 370. b. addend.; Chandler n. 48; Van Dale dis. ant. p. 481; Joseph. ant. Jud. 14, 16; histoire des inscr. T. 23. p. 197.   5) Lucian. Demon. c. 11; Philostr. Apoll. Tyan. 4, 22.   6) inscr. Boeckh. I, 2. n. 416 et 431; Chandler n. 32.   7) Boeckh. I, 2. n. 355 v. 50.   8) inscr. Chandl. n. 19, 34, 35; semper P. II; Boeckh. I, 2. n. 313, 318, 320, 353, 361, 380, 381, 397, 415, 417, 420, 421, 438.   9) Boeckh. corp. I, 2. n. 315, 316, 370, 444.   10) Lucian. Demon. c. 11;   11) Aristid. T. I. p. 195. J.

§. 1.

De Archontibus.

A. Quamdiu exstiterit Archontum dignitas.

Archontum dignitatem inde ab eversa Corintho usque ad Gallieni et seriora tempora exstitisse, tum scriptores, tum marmora multa testantur ¹⁾. Vel post cladem Sullanam eorum annum exstitit imperium ²⁾, quod Vespasianus ne in breve quidem tempus sustulisse videtur, quum numus occurrat, in honorem ejus cusus, cum epigraphe ἐπὶ Ἀτελῶν, quae Archontem indicare videtur ³⁾, et Africanus dicat, a Creonte 682 a. Ch. usque ad Philinum 221 p. Ch. 903 archontes annuos imperium obtinuisse ⁴⁾. Theodoreti demum aevo sublata Archontum dignitas ⁵⁾; sed postea restituta est, quare Nicagoram ⁶⁾ et Theagenem ⁷⁾ archontes deprehendimus.

1) Phlegon. de mirabil. c. 6, 7, 9, 10, 20, 22, 23; Pausan. 7, 16; Diodor. Sic. 1, 4; Joseph. ant. Jud. 14, 16; Cic. ad Att. 5, 11; Philostr. p. 549 et 600 Ol; cf. nos in Hadriano et alibi; histoire des inscr. T. 23. p. 182. 4; Boeckh. corp. I, 3 n. 394, 395; add. n. 274. b; fasc. 2. n. 189—195, 200, 254, 263—270, 272—274, 276, 282, 285, 287, 320, 353, 376, 378—380, 394, 395, 402, 423, 425, 478. 2) Boeckh. corp. I, 2. n. 202—205.

3) Vaillant. de numis Gr. imp. p. 20 et 325. 4) ap. Euseb. Chron. I. p. 39. vers. 39. Scaligr. I. ed; et ap. Syncell. Chron. p. 169. D. Venet. 1729. not. „Sed anarchia quoque occurrit sub Romanis v. Phlegon. de mirabil. c. 24. 5) Theodoret.

Therap. 9. T. IV. p. 930. Schulz. 6) Marini Proclus c. 36.

7) Suidas v. Οσαγένης.

B. Numerus et discrimen Archontum.

Novem autem Archontes fuerunt, ea de causa οἱ ἐννεα vocati, quorum primus, annum denominans, quare summa ejus dignitas fuit ¹⁾, ἐπώνυμος, simpliciter ὄρχων, secundus βασιλεὺς, tertius πολέμαρχος, reliqui sex δεσμοδέται vocabantur ²⁾, qui omnes collegium constituebant 270 p. Ch. Thesmothetarum dictum ³⁾, excepto Polemarcho, cujus dignitas tunc sublata videtur.

C. Lectio Archontum.

Non necessarium fuisse, ut archontes genus suum a proavis civibus (ἐκατέρωθεν ἐκ τριγωνίας) ducerent, eosque, non e singulis tribubus, nec sorte, sed ex omnibus Atheniensibus et saepius quidem eosdem secundum novam legem electos fuisse, cum e Plutarcho apparet ⁴⁾, tum Rhoemetalcis, Thraciae regis ⁵⁾, Domitiani, Hadriani, Gallieni, Apellae Marathonii, cujus pater Mylasensis fuit ⁶⁾, Archontum Eponymorum; duorum Thesmothetarum ex eadem tribu electorum ⁷⁾, Caji Julii Cassii Stiriensis, qui rex ⁸⁾ et Eponymus ⁹⁾, atque Dexippi Hermeï,

---

1) Philostr. p. 600. O; Trebell. Gallien. c. 11, Dio Cass. p. 795. L. 2) Spon. pop. Att. 34. itin. III, 2. p. 106; Corsini f. A. dis. XI, n. 12; Murat. p. 300, n. 2; Boeckh. corp. I, 2. n. 181. cf. ib. n. 180. 3) Boeckh. corp. I, 2. n. 380. 4) Plut. Pericles c. 9. 5) Spon. pop. Att. 144. itin. III, 2. p. 196; Corsin. f. vol. II. p. 195 et IV. p. 147; Boeckh. corp. I, 2. n. 265. 6) Boeckh. corp. I, 2. n. 379. 7) Boeckh. corp. I, 2. n. 181 et 182. 8) inscr. Chandler n. 58; Boeckh. I, 2. n. 272. A. 9) Corsini f. A. XI, n. 21; Spon. pop. Att. 4; Boeck. corp. I, 2. n. 270.

qui ipse rex et Archon fuit ¹⁾), exempla satis demonstrant.

D. negotia Archontum.

Archon Eponymus autem, ut Hadrianus, quae ad Dionysia pertinebant, curavit ²⁾), atque fortasse Romanorum, utpote deorum, colendorum curam habuerit, quum Mithridates ³⁾ et Zeno ⁴⁾, archontes Eponymi, Drusi consulis sacerdotes inveniantur. Omnino varia munera Eponymo obeunda fuisse, inde patet, quod praeconem habuit (κῆρυξ ἀρχοντος), qui civis Atticus fuit ⁵⁾. De reliquorum negotiis nihil constat, quum Magnus Gajus, qui major Atheniensium vocatur et jussu Crassi trabem misit ⁶⁾, strategus potius, quam Polemarchus (Eponymus certe non est), intelligendus sit.

§. 2.

De strategis.

A. De discrimine Strategorum.

Strategorum Atheniensium sub Romanis duo genera fuerunt, alterum στρατηγὸς ἐπὶ τοὺς ὀπλείτας s. ὀπλίτας ⁷⁾, ἐπὶ τὰ ὄπλα ⁸⁾, ἐπὶ τῶν ὀπλων ⁹⁾, στρα-

---

1) Boeckh. corp. inscr. I, 2. n. 380. 2) Dio Cass. p. 795. L. 3) Boeckh. corp. I, 2. n. 264. 4) Boeckh. corp. I, 2. n. 181. 5) Spon. pop. Att. art. 34. itin. III, 2. p. 107. 6) Joann. Sarisb. Policrat. 6, 12. 7) Corsini f. A. D. I, n. 36; XI, n. 15 et 30; Van Dale dis. p. 416; Pocock. n. 12; Chandl. n. 56; Spon. pop. 42 et 153; misc. p. 319 n. 6; Boeckh. I, 2. n. 186, 189, 320, 478, 480. 8) Chandl. n. 55, 2 et 3; Cors. f. A. vol. IV. p. 22. et 30 prol.; inscr. Att. n. 5 et 7; Pocock. n. 64, 65, 68; Boeckh. I, 2, n. 191, 192, 200. 9) Athenae. 5, 51. Dind.

τηγῶν τὴν ἐπὶ τῶν ὀπλῶν ¹⁾ et τὴν τῶν ὀπλῶν ²⁾, προεστὼς τοῦ δήμου ³⁾, Constantini aevo ὁ μέγας στρατηγός ⁴⁾, qui unus semper fuit; alterum reliqui Strategī, qui plures fuere, quare vel post cladem Sullanam quatuor et sex semestres strategī cum uno ὑποστρατηγῷ occurrunt ⁵⁾.

B. Lectio Strategorum.

Atque summus ille strategus, quoniam rerum publicarum peritus esse debebat, creabatur, ut antea, in theatro Bacchi ⁶⁾ et Constantini aevo solus in Pnyce ⁷⁾. Saepius autem eosdem duces eligi potuisse, exempla Ammonii ter ⁸⁾, et Epaphroditi ⁹⁾, sicuti Memmii ¹⁰⁾, bis hoc munere functorum demonstrant, quemadmodum strategum etiam archontem fieri potuisse, Apollonius ¹¹⁾, Mamertinus dux ¹²⁾ et archon ¹³⁾, sicuti Philemon dux ¹⁴⁾ et archon ¹⁵⁾, ostendunt.

C. Dignitas Strategorum.

Dignitas vero summi ducis cum in pace magna, quare nomine ejus annus interdum notatus est, ut

-
- 1) Philostr. p. 526.   2) Philostr. p. 600.   3) Philostr. p. 566.   4) Spanh. ad Julian. or. I, p. 76.   5) Boeckh. corp. I, 2. n. 202 — 206.   6) Athenae. 5, c. 51. D.   7) Hes. v. πνύξ.
8) Plut. symp. 8, 3, 1.   9) Boeckh. corp. I, 2. n. 202 et 205.   10) Boeckh. corp. I, 2. n. 396.   11) Philostr. p. 600. O.
12) Cors. inscr. Att. n. 5; Chandl. n. 55, 3; Pocock. n. 65; Boeckh. I, 2. n. 192.   13) Cors. inscr. A. n. 6; f. A. vol. IV. p. 27. prol.; Chandl. n. 55, 1; Murat. p. 571, n. 1; Boeckh. corp. I, 2. n. 190.   14) Cors. inscr. A. n. 7; f. A. vol. IV. p. 30. prol.; Chandl. n. 55, 2; Boeckh. corp. I, 2. n. 191.
15) inscr. Chandl. n. 60; Boeckh. I, 2. n. 425.

Alcidamantis ¹⁾ et Theogenis ²⁾ exempla nos docent, unde scriptores testantur, praetoris dignitatem non multo inferiorem esse imperio archontis Eponymi ³⁾, tum summa erat et dictaturae affinis, quum grave bellum ingrueret ⁴⁾. Constantini denique aevo strategus, qui jam sub Antoninis, Archontibus adnumeratus, Polemarchi locum obtinuit, ut inscriptiones ad Marci ⁵⁾, Severi ⁶⁾ et Caracallae ⁷⁾ tempora referendae demonstrant, vel in pace summus erat magistratus, quare Constantinus Atheniensium praetor vocari impense laetatus est ⁸⁾.

D. Munera Strategorum.

Ac primum quidem summum ducem delectum militum fecisse eosque ad bellum eduxisse, exempla nos docent Aristionis et Heracliti ⁹⁾, quem v. d. perperam archontem Eponymum habuerunt. Postea vero, quum totus terrarum orbis tam alta pace gauderet, ut magistratus, rei militaris curam habentes, necessarii non essent ¹⁰⁾, praetoris erat, annonam et cibos, in foro venum expositos, curare ¹¹⁾; ex lege Hadriani pro copia olei, clam exportati, senatum aut populum convocare, si nomen ab iis, qui in

---

1) Boeckh. corp. I, 2 n. 485. 2) Boeckh. corp. I, 2. n. 480; Spon. pop. A. 153. 3) Philostr. soph. II, 20, 1. p. 600; Plut. reipbl. ger. praec. c. 17. 4) Athenae. 5, 51. Dind. 5) Boeckh. corp. I, 2 n. 272. A; Chandl. n. 58. 6) inscr. Pocock. n. 68; Boeckh. I, 2 n. 353. v. 12. 7) Boeckh. corp. I, 2 n. 283. 8) Spanh. ad Julian. or. 1. p. 76. 9) v. hist. Ath. 130 a. Ch. l. l. 10) Plut. reipbl. ger. pr. c. 32. 11) Philostr. soph. I, 23, 1. p. 526. O.

navi erant, ad eum delatum erat ¹⁾; Romanis bellantibus, jam Grassi aevo, commeatum suppeditare ²⁾, et omnem tumultum, in urbe ortum, sedare ³⁾. Ceteri vero strategii, peregrinorum honorandorum curam habentes ⁴⁾, litori praepositi, (στρατηγὸς ἐπὶ τὴν χώραν τὴν παραλίαν), ut Theomnestus ⁵⁾, et Piraeo praefecti, (ἐπὶ τὸν πειραιέα), ut Diocles ⁶⁾, deprehenduntur.

§. 3.

De Epheborum praefectis.

Jam disputandum mihi de Cosmetis, Gymnasiarchis et Sophronistis, quippe qui, juvenibus civibus praefecti, omnino magistratibus adnumerandi sunt et, quia omnes gymnasiis praefuerunt ⁷⁾, collegae, συνάρχοντες, vocantur ⁸⁾.

A. De Cosmetis.

Atque Cosmetae, decori in juvenibus curam habentes, duo annui sub Romanis occurrunt, quorum alter Cosmeta Epheborum (κοσμητὴς τῶν Ἐφήβων) ⁹⁾,

---

12) Boeckh. corp. I, 2 n. 355 v. 50 — 54.   2) v. nos de negotiis Archontum.

3) Plut. symp. VIII, 3, 1.   4) Joseph. ant.

Jud. 14, 16.   5) Boeckh. corp. I. 2 n. 178. post 276 p. Ch.

6) Boeckh. corp I, 2 n. 320.   7) Boeckh. corp I, 2 n. 426.

8) Chandl. inscr. n. 58.   9) inscr. ap. Gruter. p. 79 n. 6;

pag. 317, n. 2 et 3; Cors. f. A. vol. II, pag. 141; vol. IV.

p. 142; d. XI, n. 22, 26, 27; inscr. A. n. 2; Murat. p. 629, n.

1; Chandl. n. 59, 60; histoire des inscr. T. 23. p. 182. 4; Spon.

pop. A, 101, 106; Boeckh. I, 2 n. 254, 264, 268, 266, 270, 272.

B. — 274, 282, 285, 287, 425; add. 274. b.

distinguendus a Cosmeta puerorum (κοσμητῆς τῶν νέων διὰ βίου) ¹⁾, alter Anticosmeta (ἀντικοσμητῆς) ²⁾ vocabatur, quibus subditi erant duo Hypocosmetae (ὑποκοσμηταί) ³⁾.

B. De Gymnasiarchis.

Gymnasiarchae quoque (γυμνασιάρχαι, γυμνασι-
άρχαι), quum antea sacros tantum ludos curassent,
sub Romanis principes gymnasiorum erant, quare
philosophos, ibi docentes, admonere poterant et, ut
Antonii, gymnasiarchae, exemplum demonstrat, qui
correptos juvenes, ubi satis certassent, diremit, ex-
ercitationibus juvenum praeerant ⁴⁾. Praeter annu-
um autem gymnasiarcham ⁵⁾ commemorantur post
cladem Sullanam unus ⁶⁾ et duo semestres ⁷⁾; circa
Nervae tempora octo, quorum quivis supra mensis
spatium munus suum administraverit ⁸⁾; sub Anto-
ninis denique XII vel XIII, singuli per unum men-
sem imperantes ⁹⁾, quos, quum plures ejusdem tri-
bus et populi occurrant, non e singulis tribubus,
ut Tittmannus contendit ¹⁰⁾, sed ex omnibus Atheni-

---

1) Boeck. corp. I, 2 n. 395. 2) inscr. Chandl. n. 58;
Spon. itin. III, 2. p. 146, 158, 166; Cors. f. A. vol. IV. p. 9,
34 prol.; d. XI, n. 23; Boeckh. I, 2. n. 271, 272, 276, 284.
3) Spon. pop. A. 4; Cors. f. A. d. XI, n. 21; Boeckh. corp. I,
2 n. 270. 4) Diog. L. IV, 9. p. 453 Long; Plut. de garrul.
c. 21; in Anton. c. 33. 5) Boeckh. corp. I, 2 n. 274 et n. 274.
b. add; Van Dale d. a. 8, 1. p. 586; Cors. f. A. vol. II. p. 141.
et IV. p. 142. 6) Boeckh. corp. I, 2. n. 205. 7) Boeckh.
corp. I, 2. n. 203, 204. 8) Boeckh. corp. I, 2. n. 268. 9) Van
Dale d. a. 8, 1. p. 595; Spon. pop. A. 4 et 104; Cors. f. A. d.
XI, n. 21 et 23; Chandl. n. 22; Boeckh. corp. I, 2. n. 267,
270, 272, 276. 10) Tittm. griech. Staatsverf. p. 297. n. 2.

ensibus electos esse, manifestum est. Ceterum ab his Epheborum gymnasiarchis distinguendi sunt XII gymnasiarchae puerorum, qui ipsi ex omnibus Atheniensibus eligebantur ¹⁾).

C. De Sophronistis.

Sophronistae (σωφρονισταί) denique, componendis Epheborum moribus praepositi, quare sophronista Herculis statuem posuit in honorem Epheborum, qui de exteris in ludis Herculis victoriam reportaverant ²⁾, post XIII tribus institutas sex erant totidemque Hyposophronistae (ὑποσωφρονισταί), qui numerus in mutilis quoque marmoribus, in quibus sex sophronistae cum uno Hyposophronista inveniuntur, statuendus videtur ³⁾. Cur vero iisdem fere temporibus quatuor solummodo sophronistae fuerint, exputare non potuimus ⁴⁾. Eligebantur autem sophronistae sub Romanis non singuli e singulis tribubus, sed ex omnibus Atheniensibus, unde ejusdem tribus et populi plures occurrunt.

D. De praeceptoribus Epheborum et gymnasii ministris.

Ab his magistratibus distinguendi sunt a. praepceptores Epheborum: α) paedotriba (παιδοτρίβης), qui sub Romanis munere suo per plures annos

---

1) Boeckh. corp. I, 2 n. 270. v. 22 sq, 2) Boeckh. corp. I, 2. n. 271; Spon. pop. A. 104. 3) Boeckh. corp. I, 2 n. 272; 276; Chandl. n. 58; Spon. pop. A. 104. 4) Boeckh. I, 2 n. 277.

vel totam vitam fungi potuit, plerumque unus fuit ¹⁾, quamvis duo quoque occurrant ²⁾, et suum Hypopaedotribam (ὑποπαιδοτριβῶν) habuit ³⁾; β) ὀπλόμαχος ⁴⁾, armorum praeceptor; γ) ἡγεμὼν ⁵⁾; δ) γραμματεὺς (gymnasii), qui munus suum vel per totam vitam administravit ⁶⁾; ε) θύρωρος ⁷⁾; atque, ζ) κροστροφύλαξ ⁸⁾; b. ministri gymnasii: α) λεντιάριος, qui subligacula confecit ⁹⁾; β) ὑπογραμματεὺς ¹⁰⁾.

§. 4.

De ceteris magistratibus.

Denique commemorandi sunt: A) Epimeleta urbis, ἐπιμελητὴς τῆς πόλεως, summus magistratus, praeses urbis, qualis Demetrius Phalerensis, quo munere functi sunt Theogenes Paeaniensis ¹¹⁾ et Tricorisius quidam ¹²⁾, quos a Vespasiano civitati praepositos fuisse, a vero non nimis abhorreat. B) Tres semestres ἀστυνόμοι Sullae aeo ¹³⁾. C) Duo vel tres semestres ἀγορανόμοι Sullae temporibus, et duo

---

1) Van Dale dis. a. 8, 6. p. 692; Cors. f. A. vol. IV. p. 34. prol.; d. XI, n. 21—23; Spon. itin. III, 2. p. 76, 158, 166; Murat. p. 629, n. 1; Chandl. n. 58; histoire des inscr. T. 23 p. 182. 4; Boeckh. corp. I, 2 n. 263, 264, 266, 269—272, 276, 282, 287, et add. n. 274. b. 2) inscr. Chandl. n. 59; Boeckh. I, 2 n. 265; 268. 3) Spon. pop. A. 101; 144; Cors. f. A. d. XI, n. 25 et 27; Boeckh. I, 2 n. 265; 279; 4) Spon. pop. A. 4; Boeckh. corp. I, 2 n. 266, 270, 279, 280. 5) Boeckh. corp. I, 2. modo l. l. et n. 282. 6) Boeckh. I, 2 n. 266, 270, 276, 286. 7) Boeckh. I, 2 n. 268, 270, 275, 282. 8) Boeckh. I, 2 n. 268, 280; Spon. pop. A. 4. 9) Boeckh. I, 2 n. 275. 10) Boeckh. I, 2 n. 279. 11) Boeckh. corp. I, 2 n. 361. 12) Boeckh. corp. I, 2 n. 480. 13) Boeckh. corp. I, n. 203—206.

non semestres Claudii aetate, qui statuarum in foro collocandarum curam habuerunt ¹⁾. D) Ταμίαι, Hadriani aevo ἀργυροταμίαι dicti, quorum erat eorum hypothecas vendere, qui statuto tempore vectigalia non solverant. Apud eosdem, sicuti apud praecorem, ex lege Hadriani singuli agricolae profiteri debebant, quantus fuerit olearum proventus tam totius fundi, quam singulorum agrorum, et per quos illi fructus collecti fuerint; sicuti apud eosdem oleivendendi aut venditi copiam et emptorem indicare debebant. Ceterum Sullae temporibus unus tantum semestris ταμίας occurrit ²⁾. E) Ἐλεώναι s. ἐλαϊώναι, apud quos non solum oleum, quod agricolae ex lege Hadriani accepta pecunia civitati praebere debebant, deponebatur; sed etiam agricolae profiteri debebant, quantam olei copiam, ubi et cuinam vendere vellent ³⁾. F) Tres semestres πράκτορες, Sullae temporibus adscribendi, et ad vectigalia colligenda constituti ⁴⁾. G) Tres semestres εἰσαγωγεῖς, iisdem temporibus adnumerandi ⁵⁾. H) Τραπεζίται, quorum unus semestris eodem saeculo occurrit, ad ξυμβόλαια custodienda constituti ⁶⁾. I) Denique tres semestres λογισταί eodem tempore, quibus magistratus administrati muneris rationem reddere debebant ⁷⁾, di-

---

1) Boeckh. corp. I, 2 n. 203 — 206 et 313. 2) Boeckh. corp. I, 2 n. 203 — 206; n. 354 et 355. 3) Boeckh. corp. I, 2 n. 355. 4) Boeckh. corp. I, 2 n. 203 — 206. 5) Boeckh. corp. I, 2 n. 204 — 206. 6) Boeckh. corp. I, 2 n. 203 — 206; Philostr. soph. II, 1, 4. p. 549. O. not. „Sub Romanis constituti videntur.” 7) Boeckh. corp. I, 2 n. 203 — 206.

stinguendi a logistis, quibus pro fori jure tributum solvere debebant, qui quidpiam vendituri erant ¹⁾).

S e c t i o III.

D e A r e o p a g o .

Praeter Areopagum cetera quidem tribunalia, ut Prytaneum, Palladium, Delphinium, Phreaticum, ubi de caedibus judicabatur, et Batrachium, Puniceum, Parabystum maximumque Heliaea, ubi ceterae causae cognoscebantur, sub Romanis quoque omnia fere exstiterunt ²⁾. Quum vero de iis nihil amplius constet, de Areopago tantum disserere nobis propositum est.

C a p. I.

Quamdiu Areopagus exstiterit.

Exstitit autem Areopagus (ἡ ἐξ Ἀρειονπάγου βουλή) tum iis temporibus, quibus senatus DC erat ³⁾, sive Ciceronis ⁴⁾, Drusi ⁵⁾, Germanici ⁶⁾, Claudii ⁷⁾, Berenices ⁸⁾, et M. Eubioti consularis et archontis

1) Schol. ad Aristoph. Ach. v. 896. 2) Paus. I, 28; Theodoret. Therap. 9. T. IV. p. 930. Sch. „ἀργεῖ — ἡ Ἡλιαία, — τὸ ἐπὶ Δελφινίῳ δικαστήριον, — καὶ οἱ ἐνδεκα.” 427 p. Ch. 3) Boeckh. corp. I, 2 n. 417 et 415. 4) Plut. Cic. c. 24. ct. 5) Spon. pop. A. 34; Murat. p. 300, n. 2; Cors. f. A. d. XI, n. 12; Boeckh. corp. I, 2 n. 181 et 318. 6) inscr. Chandl. n. 33; Boeckh. I, 2 n. 315 et 316. 7) Spon. pop. A. 124; Van Dale d. a. p. 620; Murat. p. 551, 1; Boeckh. corp. I, 2 n. 313, 320, 381. 8) Boeckh. corp. I, 2 n. 361.

aetate ¹⁾; tum senatu D restituto ²⁾, sive Lolliani ³⁾, Theodoti ⁴⁾, sophistarum, M. Antonini ⁵⁾, Commodi ⁶⁾, ac Severi aevo ⁷⁾. Sub Gallieno quoque ⁸⁾, Constantino ⁹⁾, et Juliano adeo ¹⁰⁾, quippe qui, licet optimis populorum legibus collectis omnes parere jussi essent, tamen Athenienses iudices constituit ¹¹⁾, Areopagus servatus est, donec quinto saeculo sublatus est ¹²⁾.

C a p. II.

De auctoritate Areopagi.

Sicuti autem locus, Areopagitarum conventibus destinatus et Vitruvii adhuc aetate luto tectus ¹³⁾, donec Pausaniae aevo duobus argenteis sedilibus ornabatur ¹⁴⁾, vel Aristidis sophistae temporibus servatus est ¹⁵⁾, ita Areopagi senatus, interdum Romanis fortiter resistens ¹⁶⁾, priorem animi constantiam quodammodo servavit ¹⁷⁾. Inde factum, ut Areopagus semper sanctum tribunal haberetur ¹⁸⁾, quare Romani adeo causas ad Areopagum ablegaverunt, Gallienus ¹⁹⁾ et Rufius Fe-

---

1) Inscr. Boeckh. I, 2 n. 378; Murat. p. 566, 2; Cors. f. A. d. XI, n. 13. 2) inscr. Boeckh. I, 2 n. 421 et 420; Chandl. n. 34; Murat. p. 547, 4. 3) Chandl. inscr. a. n. 18. 4) Boeckh. corp. I, 2 n. 397. 5) Boeckh. corp. I, 2 n. 263. 6) inscr. Boeckh. I, 2 n. 400; Chandl. n. 121. 7) Boeckh. corp. I, 2 n. 353. v. 10. 8) Boeckh. corp. I, 2 n. 380. 9) Boeckh. corp. I, 2 n. 372. 10) Himer ecl. VII. p. 162; or. 23, 9. p. 782 et or. 27, 1. p. 828. W. 11) Liban. or. 10. T. II. p. 288. B. M; 12) Theodoret. T. IV. p. 930. Sch. 13) Vitruv. II, 1. 14) Paus. I, 28. 15) Aristid. T. I. p. 107. J. 16) Tac. ann. 2, 55. 17) Cic. ad Attic. I, 14. ct. 18) Aristid. T. I. p. 190. J. ct. 19) Trebell. Gall. c. 11.

stus ¹⁾ ei adscribi concupiverunt, et in decretis, ab ipso, senatu populoque factis, Areopagus semper primus nominatus est.

C a p. III.

De lectione Areopagitarum.

Hanc tamen Areopagus, cui praefuit ἐπιστάτης, qualis Plutarchi aevo Euphanes fuit ²⁾, passus est mutationem, ut sub Romanis, quum jam Philochori aetate praeter archontes, qui, deposito magistratu, bene gesto, semper Areopagitis addebantur ³⁾, praestantissimi quoque Atheniensium in eum cooptati essent ⁴⁾, novi adeo cives in eum legerentur ⁵⁾.

C a p. IV.

De negotiis Areopagi.

Tantam autem sub Romanis potestatem habuit Areopagus, quippe qui majorum leges et instituta servavit ⁶⁾, ut consilio ejus maxime respublica regeretur ⁷⁾. §. 1. Utpote tribunal enim judicavit de caedibus sponte et consilio perpetratis, ut e judicio ejus, lato de venefica, quam Dolabella ad eum miserat ⁸⁾, satis apparet; Theophilum Tiberii aevo

---

1) Boeckh. corp. I, 2 n. 372. 2) Plut. an seni ger. resp. c. 20. T. XII. p. 127. H. 3) Pollux onom. VIII, 10, 118.

4) Philochor. p. 19 et 109 ed. Siebelis ap. Maxim. et Georg. Pachym. in Dionys. Areop. „Tunc 50 Areopagitae fuerunt.” 5)

Cic. or. pro L. Corn. Balbo c. 12; Himer. p. 828. W. 6) Cic. de off. 1, 22. 7) Cic. de N. D. 2, 29. 8) Valer. Max. VIII,

1, 2 amb. p. 508. K; Gell. N. A. 12, 7; Ammian. Marcell. 29, 2.

falsi damnavit ¹⁾; de causis, ad religionem pertinentibus, cognovit, curam habens, ne peregrini dii colerentur, quare Paulus ad eum raptus est ²⁾; atque de iis iudicium tulit, qui mensuras normales adulteraverant ³⁾. Ceterum reus, cui licuit sub Romanis in Areopago exordiis uti, affectus movere et causae defensorem (συνήγορον) habere ⁴⁾, exaequatis suffragiis vel Aristidis sophistae aevo absolvebatur, quia, aequatis calculis Minervam unum semper adiacere, homines putaverunt ⁵⁾. §. 2. Utpote senatus vero et aedili potestate instructus decreta fecit, quale est illud, quo petiit a Cratippo, ut Athenis remaneret et juventutem institueret ⁶⁾, et, quod in Memmii gratiam edidit, ut, ubi Epicurus habitaverat, aedes exstruere posset ⁷⁾; nec solum cum populo, aut senatu et populo, sed etiam solus Ephebis ⁸⁾, aliisque ⁹⁾ imaginum collocandarum potestatem concessit atque honores tribuit ¹⁰⁾; denique Constantii aevo curam habuit Atticae civitatis, cujus plenum usum trienni filio Himerii concessit ¹¹⁾. Ut vero varia munera bene obire posset, datus ei erat praeco, κήρυξ τῆς ἐξ Ἀρειουπάγων βουλῆς, qui civis fuit ¹²⁾.

---

1) Tac. ann. 2, 55. 2) Act. apost. 17, 22. 3) Boeckh. corp. I, 1 n. 123. §. 9. Ol. 118, 3 — 227. 4) Sext. Empir. adv. gram. 2, 77 p. 304. Fabr. 5) Aristid. T. I. p. 13 J.; Paus. I, 28. 6) Plut. Cic. c 24. 7) Cic. ad Attic. V, 11; ad div. XIII, 1. 8) Boeckh. corp. I, 2 n. 263; histoire des inscr. T. 23. p. 182. 9) inscr. Chandl. n. 121; Murat. p. 566, 2; Boeckh. corp. I, 2 n. 378, 379, 400, 422, 427, 445. 10) Spon. itin. III, 2 p. 17; Chandl. n. 18; Pocock. n. 29; Murat. p. 555, 2; Boeckh. I, 2 n. 377. „ubi Lollianum rhetorem statua honoravit.” 11) Himer. ecl. 7, p. 162. W. 12) Spon. pop. A. 34; Cors. f. A. d. XI, n. 12; Boeckh. corp. I, 2 n. 181 et 397.

S e c t i o IV.

De administranda republica.

Superest, ut de administranda republica disseramus. Non nostrum tamen est, de ea in universum disputare, sed pauca tantum de redditibus et expensis civitatis inde a devictis Achaeis usque ad Antoninorum tempora dicere, quoniam inde felicitas populi pendet. Animum vero ad Atheniensium sub Romanis potentiam advertentes, facile intelligimus, eam parvam fuisse. Parebant enim iis praeter Atticam Oropus ¹⁾, Salamis ²⁾, Lemnus ³⁾ et Delus ⁴⁾, quibus insulis Antonii munificentia adjectae sunt Icus, Cea, Sciathus, Peparethus et Aegina ⁵⁾; quam tamen una cum Eretria Augustus iis iterum ademit; sicuti Hadrianus totam Cephalleniam, exceptis fortasse Pallensibus, iis dono dedit. Praeterea Paron, Imbrum et Scyrum 196 a. Ch. acceperant ⁶⁾; non constat tamen, an Athenienses post devictos Achaeos has insulas retinuerint. Nihilominus Athenienses bea-

---

1) Paus. I, 34. 2) Strabo IX. p. 603. C. A.; Dio Chrys. or. 31. T. I. p. 627 — 629 R. 3) Vitruv. VII, 7. 4) Liv. 33. c. 30; Strabo X, p. 744. B. A.; Philostr. soph. I, 23, 2 p. 527. O.; Polyb. excerpt. legat. c. 98 et 123. T. II. p. 739 et 778. Vindob.; Aristid. T. I. p. 189. J.; Paus. 8, 33; Athenae. V, c. 13. Schaef.; inscr. ap. Murat. p. 569, n. 2; Gruter. p. 405; Van Dale d. a. VI, 4 p. 481; Cors. f. A. vol. I. p. 370, 372, 374; Spon. misc. X, n. 70 p. 343. not.; „Delus, quo Epimeleta Athenis mittebatur, quum adhuc floreret, suos habuit Archontes, senatum, et proedros, res a demo alienas, ita ut cleruchia habenda sit, utpote civitas Atheniensibus, quibus vectigal, a divitibus, ut a Dieuso, conductum, pendere debebat, dedita, non populus cum iis plane conjunctus.” v. l. l. 5) App. bell. civ. V, 7. 6) Liv. 33, 30.

ti esse potuissent, si modo Delus, quippe quae mercatura maxime floruit, integra mansisset. Sed Mithridatico bello haec insula tantopere vastata est, ut nullo tempore vires rursum colligeret. Accedit, quod argenti fodinae exhaustae defecerant ¹⁾, novi ludi in honorem imperatorum instituti, ad legatos mittendos ²⁾, et parasitos alendos in Tholo s. Sciade, cui civis et parasitus praefuit Antoninorum temporibus, ὁ ἐπὶ Σκιάδος s. λειτουργὸς ἐπὶ τὴν Σκιάδα, ἱερεὺς φωςφόρων καὶ ἐπὶ Σκιάδος et ἱερεὺς φωςφόρων dictus ³⁾, distinguendus a totius Prytanei curatore, ἐπιμελητῆς πρυτανείου ⁴⁾, et magni sumtus faciendi erant; quibus addendus est luxus populi enervati ⁵⁾, qui cruentis spectaculis gaudebat ⁶⁾. Inde factum est, ut Athenienses, qui jam ante Mithridaticum bellum aerario magnam pecuniam debuerant, summa premerentur paupertate, vel Hadriani aevo ne ad frumentum quidem coëmendum civitas pecuniam haberet, totus fere populus uni Herodi ejusque majoribus obaeratus esset ⁷⁾ et pauci ditiores cives, praesertim senatores, publica vectigalia conducerent, unde potentiores facti sunt; quare Hadrianus simulque ad fraudationem suppressendam lege sanxit, ne

---

1) Paus. I, 1; Strabo IX, p. 613. A.; Plut. de defect. orac. c. 43; Vitruv. VII, 7; Aristid. T. I. p. 101. J.; Plin. h. n. 37, 5.

2) inscr. Spon. pop. A. 74; Murat. p. 549, 2; Cors. f. A. d. XI, n. 15. „ubi Prospecto sub Commodio summae laudi tribuitur, quod gratis legationem suscepit.” 3) Boeckh. corp. I, 2 n. 184, 187, 191 — 194, 200, 353. antea δημόσιος fuit v. Boeckh. corp. I, 1 n. 123. §. 5 et 7. 4) Boeckh. corp. I, 2 n. 575. 5) Philostr. Apoll. Tyan. IV, 21. 6) Philostr. p. 160. O. 7) Philostr. soph. I, 23, 1 et II, 1, 4; Athenae. V, c. 48. Dind.

senatores, quippe qui pecuniam ab iis, qui vectigalia conduxerant, acceptam in aerario deponere debebant, per se aliosve vectigalis publici redemptores esse possent¹⁾. Sed illi ipsi ditiores cives juvabant civitatem. Nam, licet omnes cives vectigalia solvere deberent, et, nisi statuto tempore ea praebuerant, a quaestoribus privarentur hypothecis²⁾, tamen sumtuosissima munera, quum, quo splendidius aliquis ea administravit, eo majorem auctoritatem haberet et inter summos viros aemulatio esset, divites obierunt. Ad ludos igitur, ut Panathenaea³⁾ et Panelenia⁴⁾, celebrandos creavit eos populus agonothetas (ἀγωνοθέται) statim post finita certamina, ut proxime secuturis praeessent et omnia procurarent, quae ad festa celebranda pertinebant⁵⁾. Praeterea Choragi (χορηγοί) singuli e singulis tribubus Plutarchi adhuc aevo eligebantur, qui festis diebus, praesertim Dionysiis, chorum disponerent, quamvis interdum singuli ditissimi omnibus tribubus chorum conducebant⁶⁾, qui tribus quoque et genera convivio exceperunt, ἐστιάτορες⁷⁾, et sacras legationes (ἀρχιδεῖροι) susceperunt⁸⁾. Haec dicta sint de forma civitatis cum externa, tum interna, quam Athenienses, veteris similem, sub Romanis retinuerant.

---

1) Dio Cass. 69 p. 795. L. 2) Murat. inscr. p. 578, l. 3) Spon. pop. A. 49; Cors. f. A. vol. II. p. 169 et vol. IV. p. 190; Chandl. n. 35. 4) Philostr. soph. II, 17. ct. 5) Philostr. soph. II, 1, 5 p. 549 O. 6) Plut. symp. I, 10, 1 et reipbl. ger. praec. c. 21. 7) Philostr. soph. II, 1, 3. 8) Van Dale d. a. p. 481.

P A R S II.

D E

STATU ATHENARUM LITERARIO

SUB ROMANIS

DISPUTATIO PRO VENIA LEGENDI

SCRIPTA

A

CAROL. FRID. CHRIST. BEUTLERO.

P. A. 11. 11.

ST. ALPHONSE'S MISSION

ST. ALPHONSE'S MISSION

ST. ALPHONSE'S MISSION

ST. ALPHONSE'S MISSION

ST. ALPHONSE'S MISSION

P a r s II.

Status Athenarum literarius.

Jam videndum nobis, qualis fuerit conditio scholarum, quae Athenis sub Romanis floruerunt, quae quaestio longe gravissima est et jucundissima, non solum, quia constat, Athenas antea literis omnes populos superasse maximoque generi humano emolumento fuisse, sed etiam, quia de viris, praecipue philosophis, cum morum, tum eruditionis excellentia omnes praestantibus et tanquam stellis, caliginosa nocte radiantibus, sermo nobis futurus est. Atque Athenarum scholas semper fere, praesertim usque ad Ciceronis aetatem, Antoninorum temporibus et Juliani aevo in summo honore fuisse, et scriptores testantur et ingens juvenum multitudo demonstrat, quae studiorum causa Athenas undiquaque confluit. Nam omni tempore literae ibi fovebantur, a nullo tyranno oppressae; semper fere in urbe illa viri commorabantur, qui, quum virtutibus, doctrina, et divitiis abundarent atque excellerent, rempublicam administrabant, eamque

ob causam in summa erant auctoritate et honore apud Athenienses non solum, sed etiam apud Romanos, a quibus saepe arcessiti sunt; quae tamen res multos commovit, ut Romam se conferrent, quum in sede illa imperii maiorem gloriam, maiores divitias comparari posse sibi persuaderent. Inde vero atque eo, quod adolescentes, ad ingenium excolendum Athenas delati, amore praeceptorum flagrabant, qui familiarem cum ipsis consuetudinem habebant eosque conviviiis tum privatis, tum in memoriam auctorum sectae quotannis celebratis, adhibebant, factum est, ut juvenes ad studia incenderentur atque in eadem urbe, in qua dilecti praeceptores, ipsi docere unice in votis haberent; quare viri, celebres Athenis habiti, multo plures peregrini, quam Athenienses fuerunt. Tradebantur autem Athenis omnes artes, quae liberales dicuntur, quum ibi versarentur; A) poetae ¹⁾: fortasse Antiphanes Atheniensis comicus Panaetio junior ²⁾; Strato comoedus, Plutarchi aevo celebris ³⁾; Antigonus prytanis, epicus ⁴⁾; Lycophron et Marcellus sub Severo; B) artium magistri: a) musici ut Erato Neronis aevo ⁵⁾; b) medici, qui saepe a Romanis arcessebantur ⁶⁾, Tryphon, Ammonii aequalis ⁷⁾; Antiphilus Alopecensis c. 170 p. Ch. ⁸⁾; Theodotus Atheniensis c. 170 p. Ch. ⁹⁾, Aeschines

---

1) Suid. v. Ἀντιφάνης. 2) Plut. symp. V, 1, 1. 3) Boeckh. corp. I, 2 n 200. 4) Boeckh. corp. I, 2 n 245. 5) Plut. symp. III, 1, 1. et IX, 1, 2. 6) Plin. h. n. 29, 1. 7) Plut. symp. III, 1, 2 et III, 2, 2 et IX, 14, 4. 8) Lucian. Toxaris c. 27. 9) Aristid. T. I. p. 359. J.

Chius c. 360 p. Ch. ¹⁾; Jacobus c. 450 p. Ch. ²⁾; c) mathematici: Hermias Ammonii aetate ³⁾; Ulpianus, Isidori philosophi frater, a Syriano in admiratione habitus; sed praematura morte ereptus ⁴⁾; d) grammatici, inter quos maxime excelluit Apollodorus Atheniensis, Asclepiadis filius, Aristarchi grammatici et secundum Scymnum Diogenis Babylo-
nii, secundum Suidam Panaetii Rhodii discipulus, qui annales scripsit aliaque multa insignia confecit opera ⁵⁾; Marcus ⁶⁾, Hylas ⁷⁾, Protogenes, e Cilicia Athenas profectus ⁸⁾, omnes tres Ammonii aevo flo-
rentes; Theagenes Cnidius et Munatius Trallensis, amicus Attici Herodis, ambo critici et Herodis prae-
ceptores ⁹⁾; Apollonius, Porphyrii praeceptor, quem Longinus ad celebranda Platonica Athenis convivio excepit ¹⁰⁾; Philtatus, Olympiodori amicus, Athenis, ubi post Valentinianum docuit, statua honoratus ¹¹⁾; Pamprepius Aegyptius, aequalis Procli sub Zenone imperatore, poeta quidem, sed ab Atheniensibus electus, ut publice grammaticam doceret ¹²⁾. Omnibus vero hisce disciplinis longe praeiverunt philosophia et rhetorica, quippe quae sedem quasi et domicili-

---

1) Eunap. Proaeres. T. 1. p. 76. B.   2) Phot. cod. 242. p. 1052. H.   3) Plut. symp. IX, 2, 2 et 4, 1 et 3, 1.   4) Suid. v. *Οὐλπιανός*.   5) Porphy. vita Plotini c. 24; Athenae. IV, c. 73. Dind.; Suid. v. *Τραγήματα* et v. *Ἀπολλόδορος*; Scymni Chii orbis descriptio v. 20.   6) Plut. symp. I, 10, 2; IX, 5, 3.   7) Plut. symp. IX, 5, 1.   8) Plut. amator. c. 3; symp. IX, 2, 2; VIII, 4, 3; VII, 1, 2.   9) Philostr. soph. II, 1, 14 p. 564; et I, 25, 7 p. 533. O.   10) Porphy. quaest. Homer. 25; Euseb. praep. evang. X, 3.   11) Phot. cod. 80 p. 189. H.   12) Suid. v. *Παμπρέπιος*; Phot. e Damasc. 242. p. 1057. H.

um suum Athenis habuerunt, quare de philosophorum et rhetorum scholis disputare nobis propositum est.

S e c t i o I.

De philosophorum scholis.

Ac philosophicae scholae usque ad Severi aetatem optima erant conditione, quum usque ad haec tempora multi insignes philosophi, quorum scripta adhuc manibus teruntur, florerent¹⁾ et philosophia constanter in tres partes divideretur, donec Plotinus theurgicam adjecit²⁾ et Neoplatonici exstiterunt.

C a p. I.

De Academicis.

1) Carneades. Academicorum primus nominandus est tertiae Academiae auctor³⁾ Carneades, Epicomi vel Philocomi filius⁴⁾, Cyrenaeus⁵⁾, qui, 213 a. Ch. VII. Thargelione natus, aetatis anno LXXXV, non XC, 128 a. Ch. diem supremum obiit⁶⁾. Athenis autem, ubi a Diogene Stoico dialectica didicerat et ab Hegesino, cui successit, non Hegesilao, neque

---

1) Eunap. soph. T. I. p. 5. Bois. 2) Eunap. Porphy. T. I. p. 10. B. 3) Cic. de leg. I, 13; de or. III, 18; Sext. Emp. hyp. I, 33, 220 p. 56. F.; Numen. ap. Euseb. praep. evang. XIV, 4 et 7; Clemens strom. I. p. 301. C. Sylburg. 4) Diog. L. in Carneade l. IV, c. 9 p. 451. sq. Long. 5) Strabo 17. p. 1195. A; Symmach. X, ep. 25; Suid. v. *Καρνεάδης*. 6) Plut. symp. VIII, 1, 1; Lucian. Macrobian c. 20; Cic. Acad. pr. II, 6; Valer. Max. VIII, 7, 5; Joann. Sarisb. Policrat. VII, 13.

Lacyde, eruditus erat, semper mansit, unde Atheniensis quoque vocatur ¹⁾. Eo tantum tempore, quo ab Atheniensibus unacum Diogene et Critolao propter Oropum, de quo inter illos et Boeotos non convenit, ad Romanum senatum legatus missus erat, aliquamdiu Romae quoque docuit ibique in summa admiratione habitus est 155 a. Ch. ²⁾. Omnino autem omnibus sui aevi hominibus admirabilis visus est ³⁾. Quum enim ingenio abundaret, eximia voce praeditus esset et assidue studium in literis poneret, fieri non potuit, quin philosophiae peritissimus esset, in dialecticis tantopere exercitatus, ut Socraticam disserendi contra omnia rationem acutissime teneret, atque divina prope vi dicendi, qua rhetores adducti ad audiendum eum convenerunt, omnes superaret ⁴⁾. Itaque, quum, perlectis Stoicorum libris, ingenium ejus contra disciplinam eorum exarsisset, terribilis exstitit Stoicorum adversarius, quos, multa palam miscens, tam studiose insectatus est, ut ipsum sustinere non possent et Antipater Stoam relinquere coactus esset ⁵⁾. Quoniam vero nihil scripsit, sed to-

---

1) Diog. L. IV, 8 p. 450. L. et prooem. n. X. p. 14. ib; Cic. Acad. pr. II, 6 et 30; Tusc. d. V, 37; Clem. p. 301; Philostr. soph. I, 4 p. 486. 2) Cic. de or. II, 37; ad Att. XII, ep. 23; Acad. pr. II, 45; Tusc. d. IV, 3; de senect. c. 7; Macrobr. sat. I, 5; Gell. VII, 14; XVII, 21; Plut. Cato maj. c. 22; Plin. h. n. VII, 30; Lactant. de just. V, 15; Aelian. v. h. III, 17; Sext. Emp. p. 404. Fabr.; cf. de re Paus. VII, 11. 3) Numen. ap. Euseb. praep. ev. XIV, 8. 4) Plut. de garrul. c. 21; Cic. Acad. post I, 12; Tusc. d. V, 4; N. D. I, 5; de or. I, 11; II, 18 et 38. de fin. III, 12. 5) Cic. Tusc. d. V, 29 et IV, 24; Acad. pr. II, 9, 27, 42; de finib. II, 13; III, 17; V, 30; de fato c. 14; de divin.

tam vitam docendo transegit ¹⁾ multos claros discipulos habuit, de quibus nobis deinceps dicendum est, quum sub auspiciis eorum Academia maxime floruit.

2) Clitomachus. Carneadi enim successit in schola regenda optimus ejus discipulus Clitomachus ²⁾, Carthaginensis, antea Hasdrubal dictus, Diogneti filius ³⁾, qui Athenas venerat aetatis anno XXVIII, non XL ⁴⁾, fortasse instante III bello Punico, quum 146 a. Ch. certe Athenis esset ⁵⁾, quare offendere nos non potest, quod Academiam adhuc tenuit, quum Crassus Athenas veniret ⁶⁾, ad Lucilium, 146 a. Ch. natum et c. 100 a Ch. mortuum, librum scripsit ⁷⁾, et ad senectutem usque (i. e. aetatis annum 49) cum Carneade fuit ⁸⁾. Athenis autem, nunquam in patriam reversus, mansit ⁹⁾ atque, quum plurimum in eo ingenii et indrustiae esset, ultra CCCC libros conscripsisse dicitur, donec mors, quam sibi conscivisse ferunt, vitam ejus laboriosam finivit, c. 98 a. Ch., quum Antonius, qui tunc Athenas se contulit, ejus men-

---

I, 4; N. D. II, 65; III, 17; Plut. adv. Stoic. c. 27; de garrul. c. 23; Sext. Emp. p. 449. F. ct. 1) Plut. de Alex. M. or. I, 4. T. IX. p. 35 H; Diog. L. p. 16. L. 2) Cic. de or. I, 11; Sext. Emp. adv. phys. I, 182 p. 591. F; Steph. Byz. v. *καρχηδών*; Diog. L. IV, 9 p. 457. et c. 10 in Clitomacho. p. 458 L; Euseb. praep. evang. XIV, 8. 3) Cic. Acad. pr. II, 31; Athenae. IX, c. 66. Dind. p. 402. Cas.; Maximus Tyr. d. X, 3 p. 105 Davis.; Diog. L. p. 18 L; Plut. de Alex. M. or. I, c. 5; Steph. l. l. 4) Steph. l. l.; Diog. p. 458; Eustath. ad Dionys. *περιήγησις* v. 196. 5) Cic. Tusc. d. III, 22. 6) Cic. de or. I, 11. 7) Cic. Acad. pr. II, 32. 8) Cic. Acad. pr. II, 31. 9) Cic. Tusc. d. V, 37.

tionem non faciat ¹⁾). Inter discipulos ejus maxime insignes fuerunt Heraclitus Tyrinus Academicus ²⁾ et Philo Larissaeus.

3) Charmadas. Cum Clitomacho Charmadas simul, Carneadis discipulus, Academiam obtinuit ³⁾, summus philosophus et divina prope memoria, qui, eloquentia excellens, Socraticam disserendi rationem copiose tenuit, secundum nonnullos quartam Academiam constituit, atque cum Clitomacho rhetoricam, utpote loquacitatis magistram, oppugnavit ⁴⁾. Crassus praetor Platonis Gorgiam cum eo legit et Antonius proconsule eum Athenis secum habuit ⁵⁾. Quo autem anno mortuus sit, non satis constat ⁶⁾.

4) Aeschines. Aeschines quoque Neapolitanus, qui Carneadem jam senem simulque Melanthyum Rhodium audiverat, una cum Clitomacho et Charmada Academiam tenuit ⁷⁾.

5) Melanthius. De Melanthio Rhodio autem nihil constat, nisi quod Carneadis discipulus et Aeschinis praeceptor fuit ac suavitate abundavit ⁸⁾.

6) Mentor. Mentor Bithynus vero haud dubie primus fuit Carneadis discipulus, qui, ab illo

1) Cic. Acad. pr. II, 6; Diog. p. 458; Stobae. serm. 48 de fortitud. p. 170 v. 7. Francof. 1581. Cic. de or. I, 18. 2) Cic. Acad. pr. II, 4. 3) Cic. de or. I, 11; Acad. pr. II, 6; Suid. v. *Πλάτων*. 4) Cic. de or. I, 18; II, 88; Tusc. d. I, 24; Plin. h. n. VII, 24; Quinctil. or. inst. XI, 2, n. 26; Sext. Emp. adv. rhetor. II, 20 p. 292; hypot. I, 220 p. 56. F; Euseb. praep. ev. XIV, 4. 5) Cic. de or. I, 11 et 18. 6) Cic. Tusc. I, 24; de finib. V, 2. 7) Cic. de or. I, 11; Plut. an seni sit ger. respbl. c. 13. T. XII. p. 120. H; Diog. L. II, 7 p. 200. L. 8) Cic. Acad. pr. II, 6; Diog. p. 200.

schola exclusus, ejus in docendo adversarius existit ¹⁾).

7) Metrodorus. Denique Metrodorus Stratoniceus, non confundendus neque cum Metrodoro Scepsio, ipsius aequali ²⁾, neque cum Metrodoro illo insigni philosopho et pictore, quem ad erudiendos liberos L. Paulo 168 a. Ch. Athenienses miserunt ³⁾, commemorandus est, quippe qui, quum antea Epicureus esset, ad Carneadem et Academiam defecit, et Athenis adhuc vixit, quum Crassus eo profectus esset ⁴⁾.

8) Philo. Clitomachum, quem multos per annos audiverat, secutus est in schola regenda Philo ⁵⁾, Larissaeus ⁶⁾, secundum nonnullos quartae Academiae auctor ⁷⁾, in qua 92 a. Ch. maxime viguit ⁸⁾, vir dicendi et morum suavitate conspicuus ⁹⁾. Nunquam domum reversus, semper Athenis docuit, nisi quod Mithridatico bello 87 a. Ch. Romam fugit, ubi scholas habuit, tum rhetorum, tum philosophorum praecepta tradens, a Romanis dilectus et in admiratione

1) Diog. L. IV, 9 p. 454. L; Numen. ap. Euseb. praep. ev. XIV, 8.

2) Strabo XI, p. 769. B; XIII, p. 907. B. Alm.; Plut. Lucull. c. 22; Cic. Tusc. I. 24; de or. II, 88; III, 30; Plin. h. n. VII, 24; XXXIV, 7; Athenae. XII, c. 77 Dind.; Quintil. X, 6, 4; XI, 2, 26; Diog. L. V, 5 p. 547.

3) Plin. h. n. XXXV, 11.

4) Diog. L. X, 5 p. 1092. L; Cic. Acad. pr. II, 6 et 24; de or. I, 11; de N. D. I, 31.

5) Cic. Acad. pr. II, 6; Numen. ap. Euseb. praep. ev. XIV, 8 et 9; Plut. Cic. c. 3.

6) Stobae. ecl. II, 7, 1. P. II. p. 38. Heer.

7) Sext. Emp. hyp. I, 33 seg. 220 p. 56. F; Euseb. praep. ev. XIV, 4.

8) Cic. de or. III, 28.

9) Plut. Cic. c. 3.

habitus ¹⁾. Inter discipulos ejus excelluerunt Cotta ²⁾, M. Tull. Cicero ³⁾, Sclii, Tetril. Rogus et Heraclitus ⁴⁾.

9) Antiochus. Praestantissimus autem Philonis discipulus, simulque successor, Antiochus fuit ⁵⁾, Ascalonita ⁶⁾, qui tamen a nova Academia descivit et in veterem remigravit ⁷⁾; sed, utpote Mnesarchi auditor, cum Stoicis consentiens multa eorum dogmata in Academiam transtulit ⁸⁾, unde quintae Academiae auctor habetur ⁹⁾. Athenis, ubi diutissime apud Philonem didicerat, mansit, nunquam in patriam redux factus ¹⁰⁾, et c. 80 a. Ch. in Ptolemaeo gymnasio docuit, ubi eum Cicero aliique audiverunt. Quum vero tam leni et miti animo, atque volubilitate et venustate orationis, quam ingenio tantopere excelluit, ut philosophorum sui aevi acutissimus politissimusque existimaretur, fieri non potuit, quin Lucullus eum sibi amicum redderet, eumque tum pro quaestore, tum imperator in Syria secum haberet paulo ante, quam vitam reliquit ¹¹⁾; Varro autem ¹²⁾, Catulus ¹³⁾,

---

1) Cic. Tusc. d. V, 37 et II, 3; Brutus c. 89; Acad. pr. II, 4; ct. 2) Cic. N. D. I, 7 et 21. 3) Plut. Cic. c. 3; Lucull. c. 42; Cic. Tusc. d. II, 3; de N. D. I, 3 et 7; ad div. XIII, ep. 1; Tacit. de or. c. 30. 4) Cic. Acad. pr. II, 4. 5) Cic. Acad. pr. II, 2, 4, 22; post. I, 4; Euseb. praep. evang. XIV, 4 et 9. 6) Strabo 16 p. 1101. A; Steph. Byz. v. Ἀσκάλων. 7) Plut. Cic. c. 4. 8) Cic. Acad. pr. II, 43 et 45; Sext. Emp. hyp. I, seg. 235 p. 62. 9) Sext. Emp. hyp. I, seg. 220. p. 56. 10) Cic. Tusc. d. V, 37. 11) Plut. Lucull. c. 42; Cic. Acad. pr. II, 4 et 19; unde pugnae, quam Lucullus cum Tigrae commisit, Antiochus mentionem fecit. v. Plut. Lucull. c. 28. Suid. v. Ἀντίκουλλος. 12) Cic. Acad. post. I, 3. 13) Cic. Acad. pr. II, 19.

M. Piso, Q. et L. Cicerones ¹⁾, T. Pomp. Atticus ²⁾, et M. T. Cicero ³⁾, qui ambo ejus familiares fuerunt, in disciplinam ei se traderent.

10) Aristus. s. Aristo, veteris Academiae heres, eruditionis quidem excellentia fratre suo Antiocho inferior erat, modestia vero et placido animo eum superabat, quare Brutus et Cicero eum hospitem et amicum sibi fecerunt, atque Athenis, ubi semper fere commorabatur, ille eum audivit, hic imperator 49 a. Ch. apud eum deversatus est ⁴⁾.

11) Theomnestus. Post Aristum nominandus est Theomnestus Naucratis, a Theomnesto Coo distinguendus ⁵⁾, quem Brutus 43 a. Ch. Athenis audivit ⁶⁾.

12) Plutarchus. Ab hoc inde tempore nullus Academicus commemoratur, donec novum sidus effulsit Plutarchus, Chaeronensis, Ammonii discipulus, eclecticus tamen potius, quam Academicus, qui sub Traiano adhuc floruit ⁷⁾, atque, quum Athenis apud Glauciam ⁸⁾, Boëthum ⁹⁾ et. convivatus, Leontidi tribui ¹⁰⁾,

---

1) Cic. de finib. V, 1—3. 2) Cic. de finib. V, 1; de legib. I, 20 et 21. 3) Cic. de finib. V, c. 1, 25, 27; de N. D. I, 3; in Bruto c. 91; de legib. I, 20; Acad. post. I, 4 et 12; Tusc. d. III, 25; Victor in Catone Praetorio III; Plut. Cicero c. 4. 4) Plut. Brutus c. 2; Cic. de finib. V, 3; Acad. pr. II, 4; post. I, 3; in Bruto c. 97; Tusc. d. V, 8; ad Attic. V, ep. 10. 5) Strabo 14 p. 972. B. Alm. 6) Plut. Brutus c. 24; Philostr. soph. I, 6 p. 486. 7) Plut. de adul. et am. discr. c. 45. T. VII, p. 227. H; Eunap. soph. T. I, p. 3 et 4. Boiss.; Plut. T. VIII, p. 82 et 342. H. 8) Plut. symp. II, 2. 9) Plut. symp. V, 1, 1. 10) Plut. symp. I, 10, 3 et 1.

et praeceptoribus Atticis ¹⁾ adscriptus sit, haud dubie Athenis quoque docuit.!

13) Taurus. Discipulus Plutarchi Calvisius Taurus fuit, Berytius vel Tyrius, Platonicus, qui, Platonicos, Peripateticos et Stoicos plane inter se differre, scripto demonstravit, sub Trajano et Hadriano floruit atque in tanta auctoritate fuit, ut praeses Cretae ad cognoscendum eum Athenas, ubi docuit, se conferret. Summas autem laudes meruit propter magnam, quam habuit, curam discipulorum, quibuscum familiariter vixit; quare Gellius, qui problemata Aristotelis et Platonis symposium apud eum legit, et Herodes Atticus ei in disciplinam sese tradiderunt ²⁾. Nigrinum quoque Platicum circa haec tempora tum Romae, tum Athenis docuisse, probabile est ³⁾.

14) Theodotus et Eubulus. Longino juvene Theodotus et Eubulus, qui publice Platicam philosophiam Athenis docerent, constituti erant ⁴⁾.

15) Longinus. Ipse Dionysius Cassius Longinus autem, filius Frontonidis, quae soror erat Frontonis, Platicus, licet critice Athenis publice doceret, discipulus Ammonii Saccae et Originis, praceptor Porphyrii, aequalis fuit Philostrati Atheniensis rhetoris, sub Claudio vixit, et in Orientem profectus,

1) Himer. ecl. VII, 4 pag. 167; or. XXIII, 21 pag. 802. W.

2) Gell. N. A. I, 26; II, 2; VI, 10 et 13; X, 19; XII, 5; XVII, 8, 19 et 20; XVIII, 10; XIX, 6; XX, 4; Philostr. soph. II, 1, 14 p. 564; Hieronym. ad Ol. 231, I. 146 p. Ch.; Syncell. Chron. p. 279. C. Ven; Marian. ad a. Antonini Pii X; Suid. v. Ταῦρος.

3) Lucian. Nigrin.

4) Long. ep. in Porphyrii vita Plotini c. 20. §. 5. et c. 15. ap. Fabric. bibl. Gr. I. IV, c. 26. p. 128 et 117 ed. 1717. — Eubulus Athenis adhuc degit post. 263 p. Ch.

ubi Zenobiam instituit, ab Aureliano 273 p. Ch. occisus est. Hic autem bonorum philosophorum seriem claudit ¹⁾).

16) Plutarchus Atheniensis. Sequuntur nunc fanatici Neoplatonici, quorum primus, qui Athenis docuit, memorandus est Plutarchus Atheniensis, Nestorii, haud dubie hierophantae Nestorii 375 p. Ch. jam senis, filius, pater Hierii et Asclepigeniae, avus Archiadae et Plutarchi, praeceptor Nicolai rhetoris, Syriani et, quem senex jam usque ad finem vitae 432 p. Ch. instituit, Procli, philosophorum ²⁾).

17) Syrianus. Plutarcho successit Syrianus Alexandrinus, Philoxeni filius, qui fortasse jam 434 p. Ch. e vita decessit et discipulos habuit Hermiam, Archiadam, Domninum et Proclum ³⁾).

18) Domninus. Syrianum exceperunt, scholae Platonicae praefecti, Domninus Laodicea vel Larissa in Syria oriundus ⁴⁾ simulque Proclus Lycius.

19) Proclus. Proclus, filius Patricii et Marcellae, aequalis Periclis philosophi, qui ipse Athenis docuit ⁵⁾), primum quidem Alexandriae Leonae

1) Phot. lex. M. S. v. *Σέρφου*; bibl. cod. 265 p. 1469. H; Eunap. Porphy. T. I. p. 7 Boiss.; Euseb. praep. evang. X, c. 3. e Porphy; Longin. *περὶ τέλους*; Vopiscus in Aureliano c. 30; Zosimus I, p. 91. Cellar; Syncell. Chron. p. 306. B. Ven.; Suid. v. *Δογγίνος*. 2) Marini Proclus c. 10 et 28; Suid. v. *Πλούταρχος*, *Νικόλαος*, *Παμπρέπιος*; Zosimi hist. IV, c. 18. 3) Marini Procl. c. 11, 12, 26; Phot. p. 1044. H; Suid. v. *Ἐρμείας*, *Δομνῖνος*, *Πρόκλος*, *Πλούταρχος*, *Συριανός*. Archiadas Procli quoque discipulus et amicus fuit. v. Marin. Procl. c. 14, 17. 4) Marini Procl. c. 26; Suid. v. *Δομνῖνος*. 5) Marini Procl. c. 29.

rhetori, Orioni grammatico, Olympiodoro Peripatetico, et Heroni mathematico operam dedit; postea autem Athenas venit et tantos in philosophia progressus fecit, ut Syriani, quocum Aristotelis scripta legit, successor eligeretur. Docuit autem Athenis, in mechanicis quoque studium ponens, usque ad finem vitae, aetatis annum LXXV, a. post Julianum CXXIV s. 485 p. Ch. ¹⁾. Discipuli ejus fuerunt Hegias, qui a Solone genus duxit, a Proclo Platonica edoctus erat, et Marini quoque aevo Athenis degit ²⁾; Severianus Damascenus ³⁾; Hierius, Plutarchi filius ⁴⁾; Asclepiodotus ⁵⁾; Heliodorus et Ammonius, Hermiae filii, quorum hic Athenas reliquit, Alexandriam se contulit et Simplicii, sicuti Damascii, praeceptor exstitit ⁶⁾; denique Zenodotus et Marinus, quum Hilarium Antiochenum in scholam non reciperet ⁷⁾.

20) Marinus. Proclo in schola regenda successit ejus, sicuti Parmenidis, discipulus Marinus, Neapoli in Palaestina oriundus, qui sub Theagene archonte floruit, in mathematicis praeceptor Damascii et Isidori fuit, Athenis Epidaurum secessit ⁸⁾

---

1) Marini vita Procli; Suid. v. *Λεωνᾶς*, *Πρόκλος*, *Ζήνων*, *Ὀλυμπιόδωρος*, *Πλούταρχος*; Zonar. ann. T. III. p. 46 Bas. Phot. l. I. infra. 2) Phot. p. 1064, 1065, 1068 H. 3) Suid. v. *Σεβηριανός*; Phot. c. 242 p. 1057. H. 4) Phot. c. 242 p. 1045. 5) Phot. c. 242 p. 1056. 6) Suid. v. *Αἰδεσία*, *Ἑρμείας*; Ammon. comment. de interpret. initio; Simplic. in Aristot. phys. l. I. p. 13. Paris. 1544; Phot. c. 181 p. 412 et c. 242 p. 1045. 7) Phot. p. 1069. H; Suid. v. *Ἰλάριος*. 8) Phot. cod. 181 p. 412; cod. 242 p. 1035, 1056, 1069; Suid. v. *Πλούταρχος*, *Πρόκλος*, *Μαρῖνος*, *Θεαγένης*.

et aequalem habuit Agapium Atheniensem philosophum ¹⁾).

21) Zenodotus. Eodem autem tempore Proclo, cujus deliciae erat, Zenodotus successit, sed secundas ferens, qui Damascium philosophorum praeceptis imbuit ²⁾).

22) Isidorus. Ultimus Platoniorum Isidorus fuit, Theodotae filius, Ulpiani, Gazaei fortasse, frater, qui 485 p. Ch. Athenas venit, Marino se in disciplinam tradidit eoque vivo adhuc in Platonica schola successor quidem electus, sed Alexandriam profectus est admonitis Syriano et Hegia, qui Athenis tunc degebant, quam necessarium sit, philosophiam labentem restituere. Instituit autem Damascium ³⁾).

C a p. II.

De Peripateticis.

1) Critolaus. Pergendum ad Peripateticos, quorum primus nominandus est eloquens Critolaus ⁴⁾, Phaselita ⁵⁾, non Lyconis, Phormionis vel Hieronymi, sed Aristonis Cei discipulus et successor ⁶⁾, qui,

1) Suid. v. Ἀγάπιος.

2) Phot. pag. 412 et 1057. H.

3) Phot. cod. 242 p. 1060, 1065, 1035, 1057; cod. 181 p. 412; Suid. v. Σαλούστιος, Μαρίνος. De Ulpiano Gazaeo Marini condiscipulo cf. Marini Procl. c. 9.

4) Sext. Emp. adv. rhet. II, 12 p. 291. F; Cic. de or. II, 38; Clemens strom. II, p. 416. D. S; Plut. reipbl. ger. pr. T. XII. p. 168. H; Gell. IX, 5; Stobae. ecl. II, 7.

5) Plut. de exil. c. 14; Clemens strom. II. p. 374. A. S.

6) Cic. de finib. V, 5; Plut. l. l. de exil.; Diog. L. V, 4 p. 532 L; l. ex Aristot. vita ined. ap. Menage ad Diog. V. seg. 35 p. 201.

utpote Peripateticae scholae praefectus, cum Carneade ad Romanos ab Atheniensibus legatus missus est. E vita decessit annos LXXXII natus, antequam Crassus Athenas venit ¹⁾, et praeceptor fuit Aristonis ²⁾ atque Diodori.

2) Diodorus. Critolao successit Diodorus Tyrius ³⁾.

3—4) Erymneus et Athenio. Eodem tempore Erymneus vixit, cujus scholam Athenio frequentavit, pater Aristionis, qui jam 87 a. Ch. Athenarum tyrannus evasit ⁴⁾.

5) Aristio enim Athenionis Atheniensis et ancillae Aegyptiae filius, non Epicureus, sed Peripateticus, Athenis eruditus primum quidem ibi Peripateticae scholae praefuit, deinde vero Messanae et Larissae docuit; Athenas tamen reversus legationem ad Mithridatem obiit, unde factum, ut ab Atheniensibus belli dux eligeretur atque tum tyrannus, tum pestis patriae suae evaderet, donec scelerum suorum poenam dedit ⁵⁾.

6) Apellico. Amicus Aristionis Apellico fuit, genere quidem Tejus, sed civitate Attica donatus, qui, surreptis e Metroo majorum decretis, fuga sibi consuluit, Athenas tamen rediit, quum Aristio tyran-

1) Lucian. Macrobian c. 20; Cic. de or. I, 11. 2) Sext. Emp. adv. rhet. II, seg. 61 p. 301. Fab.; Quintil. II, 15. Fortasse hic est ille Peripateticus, cujus heredem et discipulum Aristonem Coum vocat Strabo 14. p. 972. A. 3) Cic. de or. I, 11; de finib. V, 5; Clemens strom. I. p. 301. B. S.; Stobae. ecl. I, 3, n. 28. 4) Athenae. V, c. 48. Dind. 5) App. bell. Mith. c. 28; Athenae. V, p. 211—214 Cas.

nidem occupavisset, abs quo dux electus Deli cum Romanis pessime pugnavit. Ceterum Apellico, qui librum de familiaritate, quae Hermiae cum Aristotele intercesserat, scripsit, librorum magis, quam eruditionis studiosus fuit; quare Aristotelis et Theophrasti libros Scepsin translatos et a tinëis corrasos coëmit et temere emendavit, quos, ipso 83 a. Ch. mortuo, Sulla Romam transtulit ¹⁾.

7) Andronicus. Paulo post vero vir floruit eruditione insignis, undecimus ab Aristotele, qui maculam, qua Aristio et Apellico Peripateticorum dignitatem adperserant, iterum eluit. Andronicus is fuit, Rhodius, qui libros Aristotelis et Theophrasti, a Tyrannione emendatos, in unum corpus collegit atque in ordinem digestos titulisque instructos in lucem edidit. Discipulus ejus fuit Boëthus Sidonius Peripateticus et fortasse Strabo ²⁾.

8) Cratippus. Non ita multo post Cratippus floruit, suavitate morum et bonitate praecellens, atque a Cicerone summis Peripateticis par et philosophorum sui aevi princeps habitus; quare hic eum amicum sibi fecit, civitatem Romanam a Caesare ipsi impetravit et effecit, ut Areopagus decreto ab eo peteret, ut Athenis remaneret et juventutem institueret. Mitylenis enim antea 50 a. Ch. commoratus,

---

1) Athenae. V, c. 53. Dind.; Strabo 14 p. 953. B. Alm.; Euseb. praep. ev. XV, 2. cf. supra. 2) Ammon. in prooem. ad Aristotel. de interpret.; Menage ad Diog. V, 21 p. 192; VII, 143 p. 316; Strabo 14, p. 968. B. et 14 p. 1098. D. Alm.; Gell. 20, 5; Plut. Sulla c. 26; Porphyrr. vita Plotini c. 24.

44 a. Ch. Athenas se contulerat ¹⁾, ubi Brutus ²⁾ et Ciceronis filius, quocum familiariter vixit ³⁾, eum audiverunt, sicuti Marcellus ejus discipulus exstitit ⁴⁾.

9) Xenarchus. Xenarchus autem, nobilis Peripateticus et Strabonis praeceptor, quum primum Seleucia, ubi natus erat, deinde Alexandria, tum Athenis docuisset, denique Romam se contulit, ubi ab Augusto in amicorum cohortem receptus est ⁵⁾.

10) Ammonius. Neronis aevo aequalis Eustrophi Atheniensis ⁶⁾, bonus Ammonius vixit, Aegyptius, Peripateticus, qui Athenis non solum philosophiam et, tanquam partem ejus, mathematicen professus, sed etiam Strategii munere ter functus est, non impeditus, quominus discipulorum paternam curam haberet. Athenis autem mortuus filios reliquit Thrasybulum atque Thrasyllum, et discipulum habuit Plutarchum Chaeronensem ⁷⁾.

11) Lamprias. 12) Menephyllus. 13) Euthydemus. Lamprias quoque, Plutarchi frater, Peripateticus, licet ad Epicurum deficeret, Ammonii fortasse discipulus fuit et Athenis quoque versatus est ⁸⁾. Etiam Menephyllus, Peripateticus, eodem

---

1) Cic. de divin. I, 3, 32 et 50; II, 48, 49 et 52; frag. de universo c. 1. T. IV. P. 2 p. 496. Orelli; de off. II, 2; III, 33; Plut. Cicero c. 24; in Pompejo c. 75. 2) Plut. Brutus c. 24.

3) Cic. de off. I, 1; III, 2; ad famil. XVI, ep. 21.

4) Cic. in Bruto c. 71. 5) Strabo 14 p. 987. B. Alm. 6)

Plut. symp. VII, 4, 1; de Ei ap. Delph. c. 7. 7) Plut. de Ei

ap. Delph. c. 1 et 17. T. IX, p. 217 ct.; de adul. et am. discr.

c. 45. T. VII, p. 227. H; symp. VIII, 3, c. 1, 4 et 5; III, 1,

1; IX, q. 1, c. 1; q. 2, c. 3; q. 15, c. 1 et 2 ct.; Eunap. soph.

T. I. p. 3 sq. Boiss. 8) Plut. symp. I, 8, 2; VIII, 6, 5; IX,

15, 1; II, 2.

tempore floruit, quem Ammonius convivio Athenis excepit ¹⁾. Euthydemus autem, Suniensis, Peripateticus, si idem, cujus Lucianus mentionem facit, Plutarchi aequalis fuit ²⁾.

14) Favorinus. Sub Hadriano Favorinus floruit, Arelatensis, Eunuchus, Epicteti discipulus, Peripateticus, licet Academiae et rhetoricae quoque valde addictus esset, insignis philosophus, qui per multa scripsit et Plutarchi aemulus fuit. Docuit autem in Asia, Italia, praecipue Romae ³⁾, et Athenis, ubi Herodem instituisse videtur et statua ei erecta est; atque aequales habuit Agathoclem, Rufinum et Herminum Peripateticos ⁴⁾.

15) Bagoas. 16) Diocles. Sub Marco autem Bagoas et Diocles Peripatetici vixerunt, qui de cathedra Atheniensi occupanda oratione inter se contenderunt ⁵⁾.

17) Alexander. Galeni aetate throno philosophico Athenis Alexander Damascenus praefectus est ⁶⁾.

1) Plut. symp. IX, 6, 1; IX, 14, 5. 2) Plut. symp. III, 10, 1; Lucian. Hermotim. c. 11. 3) Gell. I, 3 et 10; II, 12, 22 et 26; III, 1, 3 et 19; IV, 1; IX, 8 et 13; XIII, 24; XIV, 1; XVI, 1 et 3; XVII, 10 et 19; XVIII, 1 et 7; XIX, 3; Philostr. soph. I, 25, 9 p. 541; Plut. symp. VIII, 10, 2; Suid. v. Φαβωγῖνος. Syncell. p. 278. C. Ven; Hieronym. ad Ol. 227, 4. Paul. Diac. hist. misc. p. 290. 4) Philostr. soph. I, 8, 3 p. 490 et II, 1, 14 p. 564. Lucian. Eunuch. c. 7. v. 'Ηρώδης; Lucian. Demonax c. 29, 54, 56, 12. 5) Lucian. Eunuch. c. 3 sq.

6) Galenus T. I. p. 119 Basil. Videtur ille Alexander Aphrodisiensis esse, qui a Severo et Caracalla juvenibus praefectus est. v. Alexander de fato p. 8. Lond. Ejus libri apud Plotinum lecti sunt. Porphy. vita Plotini. c. 14.

18) **Prosenes.** Prosenes denique, Peripateticus, ad celebranda Platonia a Longino Athenis convivio exceptus, c. 260 p. Ch. floruit ¹⁾).

C a p. III.

D e S t o i c i s.

1) **Diogenes.** Stoicorum primus, cujus mentio injicienda, Diogenes est, Babylonius, Seleuciensis ²⁾, Stoicus ³⁾, a Diogene Epicureo, ab Antiocho Syriae rege c. 144 a. Ch. occiso, ut videtur, distinguendus ⁴⁾, Zenonis et Chrysippi discipulus ⁵⁾, qui jam senex 155 a. Ch. cum Carneade ab Atheniensibus Romam legatus missus est ⁶⁾. Totam vitam, quam usque ad aetatis annum LXXXVIII produxit ⁷⁾, docendo transegit ⁸⁾ et gravis fuit philosophus ⁹⁾, qui Diogenistis nomen dedit ¹⁰⁾. E disciplina autem ejus prodierunt praeter Carneadem, Apollodorum Atheniensem, Chronographum, Laelius ¹¹⁾, Zenodotus Stoicus ¹²⁾, Panaetius ¹³⁾, et, qui in schola regenda eum excepit, Antipater ¹⁴⁾.

---

1) Euseb. praep. evang. X, 3. 2) Diog. L. p. 639, 706, 720. L; Athenae. IV, 67 et XII, 31. Dind.; Sext. Emp. p. 582. F; Strabo 16 p. 1079. B; Quinctil. I, 1; Cic. N. D. I, 15; Plut. de exil. c. 14. 3) Cic. de divin. II, 3; Stobae. ecl. I, 9 n. 42; Seneca de ira III, 38. 4) Athenae. V, c. 47 Dind.; Diog. L. X, seg. 97 p. 1178. L. 5) Plut. de Alex. M. or. I, c. 5; Cic. de divin. I, 3. 6) Cic. de senect. c. 7. 7) Lucian. Macro-
bii c. 20. 8) Plut. de Stoic. repugn. c. 2. 9) Cic. de off. III, 12. 10) Athenae. V, c. 2. D. 11) Cic. de finib. II, 8. 12) Diog. L. VII, 1 p. 696. L. 13) Suid. v. Παναίτιος. 14) Cic. de off. III, 12. Vocatur enim dialecticorum princeps. Cic. Acad. pr. II, 47.

2) Antipater. Hic Antipater Tarsensis ¹⁾, unde Antipatristae nomen habuerunt ²⁾, non Cleanthis discipulus ³⁾, clarus quidem et acutus ⁴⁾ Stoicus ⁵⁾ fuit, Athenis, quum nunquam in patriam rediret ⁶⁾ et Romae tantum C. Blossium Cumanum institueret ⁷⁾, totam vitam, fortasse paulo ante 128 a. Ch. hausto veneno finitam ⁸⁾, docendo transigens ⁹⁾; sed a Carneade ita superatus est, ut Stoam relinqueret, contra adversarium ne musitaret quidem et eminus tantum scripta intentaret, unde *καλαμοβόας* dictus est ¹⁰⁾. Discipuli autem ejus fuerunt Heraclides Tarsensis ¹¹⁾ et Panaetius ¹²⁾.

3) Archidemus. Aequalis Antipatri fortasse Archidemus fuit, Atheniensis vel Tarsensis, qui Babylonem commigravit ibique Stoicam scholam constituit, sed antea, utpote Stoicorum princeps, Stoeae cum Antipatro praefuisse videtur ¹³⁾.

4) Panaetius. Antipatri successit Panaetius, unde Panaetiastae dicti ¹⁴⁾, Stoicus ¹⁵⁾, Cratetis grammatici secundum nonnullos discipulus ¹⁶⁾, Rhodius ¹⁷⁾,

---

1) Athenae. VIII, 37. Dind.; Plut. de exil. c. 14; Strabo 14 p. 991. C. 2) Athenae. V, c. 2. 3) Clemens strom. II. p. 416. B. S. 4) Sext. Emp. VIII, 443 p. 541. 5) Stobae. ecl. I, 6 n. 15. 6) Cic. Tusc. d. V, 37. 7) Plut. Tib. Gracchus c. 8. 8) Diog. L. IV. 9 p. 455 L. 9) Plut. de Stoic. repugn. c. 2. 10) Plut. de garrul. c. 23; Euseb. praep. evang. XIV, 8; Cic. ap. Nonium v. digladiari. 11) Diog. L. VII, seg. 64 p. 783. L. 12) Cic. de divin. I, 3. 13) Plut. de exil. c. 14; Strabo 14 p. 991. B; Cic. Acad. pr. II, 47. cf. Sext. Emp. p. 705; Diog. L. p. 707 et 798 L. 14) Athenae. V, 2. D. 15) Cic. de divin II, 42; Clemens strom. II. p. 516. B. S. 16) Strabo 14, p. 993. C. 17) Strabo 14 p. 968. B; Athenae. XIII, 1 p. 556. A. Cas.

qui, quum nunquam in patriam rediret ¹⁾, Athenis, ubi ingenium excoluit et mortuus est ²⁾, licet in civitatem adscribi recusaret ³⁾, omni tempore docuisse videtur, eo excepto, quo Scipionem Africanum in Aegyptum comitatus, domi militiaeque cum eo versatus est ejusque, sicuti Laelii, praeceptor et familiaris exstitit ⁴⁾. E vita decessit ante, quam Crassus et Antonius Athenas venerunt, quippe qui Panaetii mentionem non faciunt ⁵⁾, XXX annis post, quam libros de officiis ediderat ⁶⁾. Quum vero maxime ingenuus, eruditus, vel astronomiae et rerum civilium peritus, et, utpote Stoicorum princeps, gravissimus esset, fieri non potuit, quin Stoica schola sub auspiciis ejus valde floreret ⁷⁾. Audiverunt enim eum Posidonius Apamensis ⁸⁾, qui Stoicam scholam Rhodi, ubi docuit, constitutam Jasoni reliquit ⁹⁾, Hecaton Rhodius ¹⁰⁾, Demetrius Bithynus, Diphyli Stoici filius ¹¹⁾, Plato Rhodius philosophus ¹²⁾, Publ. Rutil. Rufus ¹³⁾, Apollonius Nysaeus, Stoicus, discipulo-

---

1) Cic. Tusc. d. V, 37. 2) Suid. v. *Παναίτιος*. 3) Plut. deperd. lib. frag. 37. T. XIV. p. 309 H. 4) Cic. de off. I, 26; de finib. II, 8; IV, 9; Acad. pr. II, 2; de republ. I, 10; ad Att. IX, ep. 14; Tusc. d. IV, 2; Vellej. I, 13; Plut. philos. esse c. princ. c. 1. T. XII p. 82 et apopthegm. reg. T. VIII. p. 153. H; cf. Athenae. XII, c. 73. Dind. 5) Cic. de or. I, 11 et 18. 6) Cic. de off. III, 2. 7) Cic. Acad. pr. II, 33; de divin. II, 47; de off. II, 14; de legib. III, 6; de finib. IV, 9; de republ. I, 10 et 21; Gell. XII, 5. 8) Strabo 16 p. 1093. A; Cic. de divin. I, 3; de off. III, 2; Suid. v. *Ποσειδώνιος*. 9) Strabo 14 p. 968. B. Alm. et. Suidas v. *Ἰάσων*. 10) Cic. de off. III, 15. 11) Diog. L. V, c. 5. p. 547. L. 12) Diog. L. III, n. 75 p. 385. L. 13) Cic. in Bruto c. 30; de off. III, 2.

rum optimus ¹⁾, Apollodorus Atheniensis ²⁾ et, cui scholam Athenis reliquit, Mnesarchus.

5 — 6) Mnesarchus et Dardanus. Cum Mnesarcho tamen, Antiochi Ascalonitae magistro et multorum librorum auctore, Dardanus simul, utpote princeps Stoicorum, Stoam tenuisse videtur ³⁾.

7) Diotimus s. Theotimus. Eodem fere tempore Diotimus Athenis docuit, qui propter impias epistolas, Epicuro suppositas, a Zenone Epicureo accusatus et capitis damnatus est ⁴⁾.

8 — 9) Dionysius et Antipater. Non ita multo post Dionysius Stoicus floruit, qui Athenis docens orationi versus admiscuit ⁵⁾, et Antipater Tyrius, qui de mundo aliaque multa scripsit, Catonis minoris convictor fuit, et Athenis vitam reliquit ⁶⁾.

10) Musonius. Fortasse Musonius quoque, ille nobilissimus Stoicus, qui sub Nerone et Vespasiano floruit ⁷⁾, utpote Himerii cognatus et Atticis praeceptoribus adscriptus, Athenis aliquamdiu docuit ⁸⁾.

11 — 12) Themistocles et Serapion. Eadem aetas Stoicos tulit Themistoclem, eundem, ut videtur, qui a Themistocle Atheniense genus duxit

1) Strabo 14 p. 962. B. Alm.   2) Suid. v. Ἀπολλόδωρος.

3) Cic. de or. I, 11 et 18; Acad. pr. II, 22; Acad. frag. 1. T. IV. P. 2 p. 469. Orelli; Euseb. praep. evang. XIV, 9; Augustin. contra Acad. III, 18.   4) Athenae. XIII, 9. p. 611. B. Cas.;

Diog. L. X, 3 p. 1086. L.   5) Cic. Tusc. d. II, 11; Diog. L. VI, c. 2 p. 602.   6) Diog. L. VII, 1 n. 70 p. 801; Strabo 16

p. 1098. D; Cic. de off. II, 24.   7) Suid. v. Μουσώνιος; Boiss. ad Eunap. soph. T. I. p. 3; cf.   8) Himer. or. XXIII, 21 p. 802. W.

et apud Ammonium Plutarchi amicus factus est ¹⁾; et Serapionem, Plutarchi amicum, insignem simul poetam, qui, Leontidi tribui adscriptus, Athenis vitam transegit ²⁾. Neque Gellii aevo, ut omittamus Dionem, Roma pulsum Athenisque aliquamdiu commoratum, et Arrianum Stoicum, civitate Attica donatum ³⁾, defuerunt Athenis Stoici, qui ibi docerent ⁴⁾.

13) Sextus. Postea Sextus Stoicus floruit, Plutarchi Chaeronensis nepos, Romae praeceptor Veri et M. Aurelii imperatorum ⁵⁾, fortasse Herodis Attici discipulus ⁶⁾, et, utpote Himerii cognatus, Atticis doctoribus adscribendus ⁷⁾.

14 — 15) Athenaeus et Musonius. Athenaeus vero et Musonius, Stoicae scholae Athenis praefecti, Longino juvene vixerunt ⁸⁾.

16) Calietes. Calietes denique, ad celebranda Platonica Athenis a Longino convivio exceptus, c. 260 p. Ch. floruit ⁹⁾.

---

1) Plut. symp. I, 9, 1; Themistocl. c. 32. 2) Plut. de Ei ap. Delph. c. 1. T. IX. p. 215; de Pythiae orac. c. 5 et 18 p. 254, 275 et c. 12 p. 267; symp. I, 10, 1. H. 3) Arrian. de venat. c. 1; Dio Chrys. de fuga. in; Lucian. Hermotim. c. 12. 4) Gell. XIX, 1. 5) Capitolin. in Vero c. 2 et in Marco c. 3; Eutrop. VIII, 12; Suid. v. *Μάρκος*; Paul. Diac. hist. misc. X. p. 296. Bas.; Paeon. metaphras. in Eutrop. VIII, 6; Philostr. soph. II, 1, 9 p. 557. 6) Suid. v. *Σέξτος*. 7) Himer. or. XXIII, 21 p. 803. W. 8) Longin. ap. Gronov. thes. ant. Gr. T. X, p. 590. 9) Euseb. praep. evang. X, 3.

C a p. IV.

D e E p i c u r e i s.

1) Apollodorus. Epicureorum autem, quorum successio, quum summa inter eos concordia omnibusque una quasi mens communis esset¹⁾, quare etiam philosophia eorum, quamdiu floruit, purissima servata est, diutissime perstitit²⁾, ita ut usque ad Caesaris tempora, quibus defecit, XIV successores essent³⁾, primus nominandus est Apollodorus, horti tyrannus, haud dubie Carneadis aequalis, qui ultra CCCC libris conscriptis inter Epicureos magnum nomen habuit⁴⁾.

2) Zeno. Discipulus et successor ejus Zeno fuit, Sidonius, Philonis aequalis, coryphaeus Epicureorum, quippe qui ingenio abundavit, Carneadis auditor distincte, graviter, ornate disseruit, et plurima scripsit, quibus Epicureae sectae haud parvam gloriam comparavit⁵⁾. Audiverunt eum Cotta⁶⁾, Pomp. Atticus, qui eum admiratus est⁷⁾, et senem jam M. T. Cicero c. 80 a. Ch.⁸⁾.

3) Phaedrus. Zenoni successit Phaedrus, qui jam vivo illo in Epicuri hortis docuerat, nobilis philosophus tantaque bonitate et humanitate conspicuus, ut Pomp. Atticus, discipulus ejus, eum in admiratione

1) Enseb. praep. evang. XIV, 5. 2) Diog. L. X, seg. 9 p. 1093. L; Cic. de finib. I, 20. 3) Suid. v. *Ἐπίκουρος*. 4) Diog. L. X, p. 1085, 1094, 1096, 1108 sq. L. 5) Diog. L. X, seg. 25 p. 1109; VII, seg. 30 p. 702 L; Lactant. de falsa sap. III, 20; Cic. Acad. post. I, 12. 6) Cic. de N. D. I, 21. 7) Cic. de finib. I, 5. 8) Cic. Tusc. d. III, 17.

haberet et amicum unice diligeret ¹⁾, et Cicero quoque eum audiret ²⁾.

4) Patro. Phaedrum in schola regenda, cui praefectus a civitate salarium accepit, Patro excepit, fortasse c. 71 a. Ch., clarus sine dubio philosophus, quum Cicero eum sibi amicum fecit ³⁾.

5) Philiscus. Philiscus quoque, quocum Cicero Athenis consuetudinem habuit, non praetereundus est, quum a vero non abhorrere videatur, hunc illum Epicureum esse, qui cum Alcio 55 a. Ch. Roma pulsus est ⁴⁾.

6—7) Boëthus et Xenocles. Plutarchi denique aevo Boëthus, qui, quum juvenis geometra fuisset, postea Epicuri partibus se adjunxit atque Athenis docuit ⁵⁾, et Xenocles, Glauciaae rhetoris frater ⁶⁾, floruerunt. Plura fortasse de Epicureis constarent, nisi ignoti otio fructi essent, neque scriptoribus ad refellendam vel confirmandam omnium Epicureorum sententiam unius Epicuri mentio injicienda fuisset.

C a p. V.

D e C y n i c i s.

Superest, ut de Cynicis nonnulla dicamus, qui sub Antoninis floruerunt et divinis paene moribus omnes praestiterunt.

---

1) Cic. de finib. V, 1; orat. Philipp. V, 5; epist. III, 1 et XIII, 38; de legib. I, 20; de N. D. I, 33. 2) Cic. de finib. I, 5; ad div. XIII, ep. 1. 3) Cic. ad div. XIII, 1; ad Q. frat. I, 2; ad Att. V, 11; VII, ep. 2; Phlegon ap. Phot. cod. 98 p. 267 H. Circa 50 a. Ch. adhuc docuit Athenis. 4) Dio Cass. 38 p. 70. D. L.; Athenae. XII, c. 68. Dind. 5) Plut. de Pythiae orac. c. 5 et 8; symp. V, 1, 1 et VIII, 3, 2. 6) Plut. symp. II, 2.

1) **Demetrius.** Primus est Demetrius, Menippi Lycii ¹⁾ et Demonactis ²⁾ praeceptor, qui sub Nerone floruit, non sub Augusto ⁴⁾, ac tot ingenii et animi virtutibus excelluit, ut merito omnes laudibus eum ad coelum tollerent et saeculi sui exemplum aestimarent ⁵⁾. Docuit autem Corinthi ⁶⁾, deinde Romae sub Nerone ⁷⁾, unde pulsus ab a 61—69 p. Ch. Athenis degit ⁸⁾, et a Vespasiano relegatus ⁹⁾, sed sub Tito iterum Romae commoratus est ¹⁰⁾, donec 94 p. Ch. a Domitiano pulsus Puteolos se contulit, ubi etiam mansit ¹¹⁾.

2) **Demonax.** Non inferior hoc eximio viro Demonax Cyprius fuit, qui Agathobulum, Epictetum et Timocratem simul audiverat, quare eclecticus vocatur, licet propter animi libertatem, omnibus rebus praepositam, et cum eruditione et humanitate conjunctam, nobilissimis Cynicis adnumerari possit. Sub Hadriano et Antoninis autem florens suavitate et gravitate morum tantam apud Athenienses consecutus est auctoritatem, ut, quae diceret, quae ageret, plebi non displicerent, sola ejus praesentia tumultus sedarentur, magistratus ei adsurgerent, totus populus eum admiraretur et ut patrem diligeret, unde factum est, ut, quum C fere annos natus ciborum abstinen-

---

1) Philostr. p 163, O. 2) Lucian. Demon. c. 3. 4) Lucian. de saltat. c. 63. et schol. ad l. l. 2) Eunap. soph. T. I. p. 3. Boiss.; Seneca de vita beata c. 18; de providentia c. 5; de benef. VII, c. 1, 8, et 9. 6) Philostr. Apoll. Tyan. IV, 25; Lucian. adv. indoct. c. 19. 7) Philostr. A. T. IV, 42; Arrian. I, 26. 8) Philostr. A. T. V, 19. 9) Sueton. Vespas. c. 13. 10) Philostr. A. T. VI, 31 et 33. 11) Philostr. A. T. VII, 10, 15 et 41; VIII, 10 et 14.

tia vitam finiisset, omnes mortem ejus deplorarent, a philosophis elatum splendide sepelirent, et lapidem, in quo requiescere solebat, ut divinum adorarentur ¹⁾).

3) Pancratius. Iisdem temporibus Pancratius quoque Athenis commoratus est, qui Lollianum rhetorem servavit et postea in Isthmo docuit ²⁾).

4) Peregrinus s. Proteus. Aequalis Democriti et Herodis Attici inimicus Peregrinus fuit, qui Athenis in tugurio quodam extra urbem docuit, ubi Gellius eum audivit, sed taedio vitae affectus Pisae se in ignem iniecit indignus divinis honoribus, quos patria Parium ei post mortem habuit ³⁾).

5) Demetrius Suniensis. Disputationem de philosophis claudat ille tenerrima et firmissima amicitia insignis Demetrius Suniensis, Luciani aequalis, qui, Athenis Cynicam philosophiam a Rhodio quodam sophista edoctus, cum amico suo Antiphilo in Aegyptum se contulit et inde solus in Indiam profectus est ⁴⁾).

S e c t i o II.

De rhetorum scholis.

Praeter philosophiam rhetorica quoque Athenis floruit, quam eloquentiae professores, tum rhetores,

---

1) Luciani Demonax T. I. p. 599 sq. Schmied. 2) Philostr. soph. I, 23, 1 p. 526. 3) Gell. XII, 11; VIII, 3; Philostr. soph. II, 1, 13 p. 563; Lucian. de morte Peregrini T. II. p. 482 sq. Schm.; Athenagoras legat. pro Christ. c. 23; Ammian. Marcell. XXIX, 1; Sync. p. 279. D. et 280. C. Ven. 153 p. Ch.; Hieronym. ad Ol. 236, 1. 165 p. Ch. 4) Lucian. Toxaris c. 27. T. II. p. 44 sq. Schm.

postea sophistae dicti, quorum propositum erat, oratione maxime ornata delectare, tum politici, postea rhetores vocati, qui forense dicendi genus et bene castigatum tractaverunt, cui sophistae quoque saepe operam dederunt, profitebantur. Continebat autem ars dicendi omnes fere disciplinas, quum sophistae Hadriani aevo de quovis argumento, ipsis proposito, e tempore disseruerunt, unde nata est illa enormis et ventosa loquacitas, quae cum ingenio temporum quidem et populi effoeminati plane convenit, sed plerumque fidei historiae et bonis hominibus damna attulit, potentibus adulata est, Marathona et Salamin semper laudavit, atque inani gloriae et divitiis comparandis inserviit. Atque rhetorica, quum primis temporibus, licet ipsa scholarum conditio haud mala esset, non magnam auctoritatem habuit, quoniam philosophia praevaluit et philosophi, ipsi eloquentia excellentes, eam oppugnaverunt, postea, quum Petronii aetate Asiatici rhetores Athenas venerunt ¹⁾, Hadriani aevo tertius exstitit rhetorum proventus ²⁾, et M. Antoninus omnis generis publicas scholas Athenis instituit ³⁾, in summo honore fuit et in maiore auctoritate, quam ipsa philosophia ⁴⁾, donec Neoplatonici floruerunt.

1) Menedemus. Primus autem, cujus mentio facienda, Menedemus est, Atheniensis, M. Antonii hospes, Charmadae aequalis, disertus homo et in re-

---

1) Petron. Arbit. c. 2. 2) Sopater Apam. proleg. in Aristid.

3) Zonar. ann. T. II. p. 208. v. 37. Bas. e Dio Cass. p. 813. L.

4) Aristid. T. I. p. 181 sq. J.

publica causisque versatus, qui Romae et Athenis commoratus est ¹⁾).

2) **Amphicrates.** Eodem fere tempore Amphicrates vixit, nobilis rhetor, qui 87 a. Ch. Athenis Seleuciam ad Tigranem fugit, ubi voluntaria inedia vitam finivit ²⁾).

3) **Demetrius.** Non ita multo post Demetrius Syrius Athenis floruit, quem Cicero, ejus c. a. 80 a. Ch. discipulus, veterem nec ignobilem dicendi magistrum vocat ³⁾).

4) **Pammenes.** Post Demetrium Pammenes Athenis, ubi Brutus cum eo Demosthenem cognovit, docuit, vir in tota Graecia eloquentissimus ⁴⁾), fortasse Zenonis filius, Marathonium, qui summus dux atque Deae Romae et Augusti in arce sacerdos fuit post 27 a. Ch. ⁵⁾).

5) **Gorgias.** Aequalis ejus Gorgias fuit, fortasse Atheniensis ⁶⁾), clarus rhetor et filii Ciceronis praeceptor, cujus liber de figuris dicendi, a Lupo latine redditus, adhuc exstat; sed homo luxuriosus ⁷⁾).

6) **Secundus Carinnas.** Sub Cajo Secundus floruit, qui, a Caligula Roma expulsus, Athenas se contulit ibique docuit, sed paucos auditores habuit et paupertate pressus est ⁸⁾).

7 — 11) **Acusilaus, Herodes, Glaucias, Maximus, Sospis.** Acusilaus vero, Atheniensis,

---

1) Cic. de or. I, 19. 2) Plut. Lucull. c. 22. Fortasse hic idem est, qui de viris illustribus scripsit. v. Diog. L. p. 235 L.

3) Cic. in Bruto c. 91. 4) Cic. orator c. 30; in Bruto c. 97.

5) Boeckh. corp. I, 2 n. 478 p. 468. 6) Athenae, 13 p. 567. A. Cas.

7) Plut. Cic. c. 24. 8) Juvenal. sat. VII, 204; Dio Cass. 59

p. 753. E. Stephan.

Agathocliae filius, mature Athenas reliquit et Galba imperante Romam adiit, ubi, rhetoricam professus, tantas divitias sibi comparavit, ut moriens Atheniensibus C millia drachmarum ex usuris relinqueret ¹⁾. Eadem aetas Herodem ²⁾, Glauciam, Xenoclis fratrem ³⁾, Maximum ⁴⁾ et Sospidem ⁵⁾ rhetores tulit, qui omnes Athenis docuerunt.

12) Sidonius. Demonactis aevo Sidonius sophista Athenis clarus habitus est ⁶⁾.

13) Secundus Atheniensis. Sub Trajano et Hadriano Secundus quoque floruit, Herodis Attici praeceptor, fortasse ille Archon Eponymus, certe idem, qui Epiurus a Suida vocatur. Mature autem Athenis mortuus atque sepultus est ⁷⁾.

14 — 15) Scopelianus et Polemo. Scopelianus quoque extemporanea eloquentia excellens ⁸⁾ et Polemo ⁹⁾, rhetores, commemorandi sunt, quippe qui Athenis aliquamdiu commorati sunt et Herodem Atticum instituerunt, uterque XXV talentis ab Herode honoratus.

1) Suid. v. Ἀγοστίλαος. T. I. p. 89. Kuster. 2) Plut. symp. IX, 14, 1; VIII, 4, 1. 3) Plut. symp. I, 10, 3; II, 2; cf. IX, 6, 1; IX, 13, 3; VII, 10, 2. 4) Plut. symp. IX, 4, 1. 5) Plut. symp. IX, 5, 1; IX, 6, 1. cf. VIII, 4, 1. „ubi secundo agonothea Isthmiorum dicitur.” 6) Lucian. Demonax c. 14. 7) Philostr. soph. I, 26 p. 544: et II, 1, 14 p. 564; Boeckh. corp. I, 2 n. 268; Chndl. n. 59; Suid. v. Σεκοῦνδος. „Alius est Secundus grammaticus, Polemonis discipulus v. Phrynich. v. κεφαλαιωδέστατον. pag. 116. de Pauw. 8) Philostr. soph. I, 21, 7. p. 520 et II, 1, 14 p. 564. 9) Philostr. soph. I, 25, 7 p. 539 et 564 et 535; Suid. v. Ἡρώδης. Sed jam docentem Herodem Polemo instituit.

16) **Lollianus.** L. Egnatius Victor Lollianus, Ephesius, Isaaci discipulus, Theodoti et Philagri praeceptor, vir consularis, sub Hadriano floruit atque Athenis tum summi ducis munere functus, tum, utpote rhetor arte e tempore dicendi insignis, primus cathedrae rhetoricae praefectus est, scholis, in quibus declamaret et artis praecepta traderet, institutis divitias acquisivit et propter beneficia, Atheniensibus et Plataeensibus data, ab his et Areopago statuis honoratus est ¹⁾).

17) **Harpocratio.** Iisdem fere temporibus Harpocratio rhetor Athenis vixit, si ille Graecus grammaticus est, qui Verum imperatorem instituit ²⁾).

18) **Herodes.** Omnium vero rhetorum hujus aevi coryphaeus fuit Tib. Cl. Atticus Herodes, Atheniensis, Marathonius ³⁾, qui, utpote filius Attici ⁴⁾, nepos Hipparchi ⁵⁾, pronepos Euclis praetoris et abnepos Herodis legati ⁶⁾ et archontis ⁷⁾, a consularibus

---

1) Philostr. soph. I, 23, 1 p. 526 sq.; II, 2 p. 567; II, 8, 1 p. 578; Suid. v. *Λολλιανός*; Phrynich. v. *αἱ νῆες* p. 68. Pauw.; inscr. Chandl. n. 18, 40; Murat. p. 555, 1 et 2; Boeckh. corp. I, 2 n. 377 et f. 3 n. 1624. 2) Boeckh. corp. I, 2 n. 923; Capitulin. in Vero c. 2. 3) inscr. Chandl. n. 40; Spon. misc. p. 321, 11; itin. III, 2 p. 210; Van Dale p. 265; Suid. v. *Μάρκος*; Paul. Diac. h. misc. X, p. 290 Bas.; Syncell. p. 278. C. Ven; Euseb. Chron. I, p. 67 v. 48 Scalig. I; Gell. 19, 12; Athenae. III, 55 Dind.; Lucian. Demon. c. 33; Sopater Apam. proleg. in Aristid.; Philostr. soph. p. 479, 536 et l. II, n. 1. in Herode p. 546. sq. O. 4) Philost. p. 520; Boeckh. corp. I, 2 n. 490; 5) Phil. p. 547. 6) Boeckh. corp. I, 2 n. 477; Cors. f. A. d. XI, n. 15; T. IV. p. 138; Pocock. n. 12; 7) Diod. Sic. I, 4.

genus suum duxit. Institutus autem a Scopeliano, Secundo, Polemone, Favorino, Tauro, Theagene et Munatio cum in ceteris, tum in arte dicendi summos progressus fecit. Quum enim ingenio abundaret, literis maximam operam daret et miro extemporaneae eloquentiae amore flagraret, fieri non potuit, quin omnium eloquentissimus evaderet, unde lingua Athenarum, X oratorum unus, alter Demosthenes et βασιλεὺς τῶν λόγων vocatus est ¹⁾. Sed et moribus excelluit, quippe qui, quum ditissimus esset, in patriam aliasque civitates magna beneficia contulit ²⁾ et tam miti animo fuit, ut servos suos, eruditionis studiosos, unice diligeret ³⁾. Omnino inter omnes eminuit, quum conjux Anniae Regillae, sororis Bradae consularis ⁴⁾, agonothea Panelleniorum et Panathenaeorum ⁵⁾, sacerdos Hadriani c. 132 p. Ch. ⁶⁾, pontifex Augustorum ⁷⁾, praefectus liberis Asiae civitatibus intra 120 et 138 p. Ch. ⁸⁾, archon Eponymus c. 137 p. Ch. ⁹⁾, consul c. 143 p. Ch. ¹⁰⁾, philosophis Atticis praepositus c. 176 p. Ch. ¹¹⁾ et Marci imperatoris amicus ¹²⁾ fuit. A Demonstrato autem, Athe-

---

1) Gell. I, 2; IX, 2; XIX, 2; Fiorill. frag. Herodis p. 40; Spon. misc. p. 324; Phil. p. 539, 586. 2) Phil. p. 551; 562; Paus. II, 1; VI, 21; X, 32; Lucian. de morte Peregrini c. 19; Chandl. inscr. n. 129. 3) Boeckh. corp. I, 2 n. 989, 992—994. 4) Fiorill. p. 16. ex ea suscepit quatuor liberos, quibus, uno excepto, superstes fuit. v. Philost. p. 556, 558; Lucian. Demon. c. 25; Fiorill. p. 38; Boeckh. corp. I, 2 n. 353. 5) Philost. p. 549. 6) Boeckh. corp. I, 2 n. 335; 336. 7) Boeckh. I, 2 n. 382. 8) Phil. p. 537, 548, 554. 9) Phil. p. 549. 10) Gell. XVIII, 10; Boeckh. I, 2 n. 1077. 11) Phil. p. 566. 12) Phil. p. 562.

niense, fortasse rhetore, aliisque, ejus in administranda republ. adversariis, tyrannidis affectatae accusatus coram Marco causam quidem dixit c. 173 p. Ch.¹⁾; sed ex eo tempore in villa Cephisiae, quum juvenis jam docuisset, juventutem undiquaque affluentem instituit²⁾, donec aetatis anno LXXVI. a. 178 p. Ch. tabe confectus obiit et ab Atheniensibus deploratus in Panathenaico sepultus est³⁾. Quum igitur quavis re insignis esset, e disciplina ejus prodierunt Romae, ubi aliquamdiu docuit, L. Verus⁴⁾ et M. Antoninus imperatores⁵⁾, sicuti Aristocles Pergamenus⁶⁾; Athenis autem Hadrianus Tyrius⁷⁾, Theodotus⁸⁾, Sceptus Corinthius⁹⁾, Amphicles Chalcidensis¹⁰⁾, Ael. Aristides Hadrianensis, Mysius, qui, Athenis excultus, ibi quoque, aemulus Hadriani, per aliquod tempus declamavit¹¹⁾, Chrestus Byzantinus¹²⁾, Pausanias Caesareensis¹³⁾, Ptolemaeus Naukratita¹⁴⁾, Rufus Perinthius, Oenomarchus Andrius¹⁵⁾, Gellius¹⁶⁾ et Heraclides Lycius¹⁷⁾, rhetores clarissimi, unde factum, ut rhetorica Athenis summam auctoritatem adipisceretur et maxime coleretur.

19) Philager. Adversarius Herodis Philager fuit, Cilix, Lolliani discipulus, qui scholam quidem Athenis non constituit, sed tamdiu ibi in Agrippeo

-
- 1) Phil. p. 555, 559, 561, 566.   2) Phil. p. 562, 571.
 3) Phil. p. 565, 586; Suid. v. *Ἡρώδης*.   4) Capitolini Verus c. 2; Phil. p. 561.   5) Capitolini Marcus c. 2.   6) Phil. p. 567.
 7) Phil. p. 585.   8) Phil. p. 567.   9) Phil. p. 573, 585.
 10) Phil. p. 578, 585.   11) Phil. p. 581; Suid. v. *Ἀριστίδης* et *Ἀδριανός*; Sopater l. l.; schol. ad Aristid. p. 99, 316, 383 Frommel.   12) Phil. p. 590.   13) Phil. p. 594.   14) Phil. p. 595.   15) Phil. p. 598.   16) Gell. 9, 2.   17) Phil. p. 615.

et artificum scenicorum curia declamavit, donec Romae cathedram occupavit ¹⁾).

20) Theodotus. Adversarius Herodis etiam Jul. Theodotus Melitensis fuit, Jul. Apollodoti pater, qui, juridicali et sophistico dicendi genere celeber, apud cives suos praetor c. 173 p. Ch., rex archon et praeco Areopagi fuit, atque cathedrae, quam duos per annos tenuit, primus a Marco praepositus et stipendio honoratus est a. 176 p. Ch.; sed jam aetatis anno L. c. 178 p. Ch. diem supremum obiit ²⁾).

21) Hadrianus. Inter discipulos Herodis Hadrianus quoque, Tyrius, excelluit, qui, c. a. 108 p. Ch. natus, postquam Herodem aetatis anno XVIII c. 126 p. Ch. audiverat et in Asia docuerat, Athenis cathedrae splendidissime praefuit 176 p. Ch. et familiari consuetudine, quam cum discipulis habuit, ab omnibus amorem sibi conciliavit, donec Romae cathedram (ὁ ἀνω θρόνος) occupavit, ubi in admiratione habitus et a Commodo epistolis quidem scribendis praepositus est; sed jam c. 188 p. Ch. aetatis anno LXXX morbo implicitus e vita decessit ³⁾. Audiverunt eum Damianus Ephesius ⁴⁾, Antipater Hierapolita ⁵⁾, Heraclides Lycius ⁶⁾, Pollux ⁷⁾, Apollonius ⁸⁾ et Proclus, Naucraticae ⁹⁾, Apollonius Atheniensis ¹⁰⁾ et Quirinus Nicomediensis ¹¹⁾.

---

1) Philost. soph. II, 8, c. 1—3 p. 578 sq. 2) Philostr. soph. II, 2 p. 566. sq.; Boeckh. corp. I, 2 n. 397 et 424. 3) Philost. soph. II, 10, c. 1. p. 585 sq. et p. 605; Sopater prol. in Aristid.; Suid. v. Ἀδριανός et Ἡρώδης. 4) Phil. p. 605. 5) Phil. p. 607. 6) Phil. p. 615. 7) Phil. p. 592. 8) Phil. p. 600. 9) Phil. p. 603. 10) Phil. p. 601. 11) Phil. p. 621.

22) **Chrestus.** Praeterea optimis Herodis discipulis adnumerandus est Chrestus Byzantinus, qui cathedram recusavit et Athenis jam 176 p. Ch. privatim docuit; sed, quum vino nimis indulgeret simulque summum studium in literis poneret, aetatis anno L e vita excessit ¹⁾. Centum vero discipulos habuit mercedem solventes, quorum clarissimi erant Heraclides Lycius, Apollonius Naucratis, Athenodorus Aeniensis, Hippodromus et Philiscus Thessali, sophistae; Isagoras tragicus; Nicomedes Pergamenus, Aquilas Gallograecus et Aristaenetus Byzantinus, rhetores; Callaeschrus et Sospis, arae Cereris Eleusinae praefectus, Athenienses, nobiles philosophi ²⁾.

23) **Oenomarchus.** Eodem tempore Oenomarchus Andrius Athenis rhetoricam professus est, ubi secundum nonnullos e vita decessit, licet alii eum in patria mortuum esse testentur ³⁾.

24) **Pausanias.** Aequalis ejus Pausanias Caesarensis fuit, operibus suis satis notus, qui cathedrae Athenis praefuit, sed senex Romae vitam reliquit ⁴⁾, et discipulos habuit Aelianum Romanum ⁵⁾ et Aspasiu, Ravenna oriundum ⁶⁾.

25). **Pollux.** Iisdem temporibus Julius Pollux Naucratis vixit, Hadriani discipulus et Antipatri Hierapolitae praeceptor, operibus suis notus, qui,

1) Philostr. soph. II, 11, 1 p. 590 sq. et p. 588. 2) Philost. p. 591, 594, 600, 615. 3) Philost. soph. II, 18 p. 598. sq. 4) Philost. soph. II, 13 p. 594; Galen. T. III. p. 282 Bas.; Suid. v. *Παυσαρίας*. 5) Philost. p. 625. 6) Philost. p. 628; Suid. v. *Ἀσπασίος*.

cathedrae Atheniensi a Commode praepositus, aetatis anno LVIII mortuus est ¹⁾).

26) Athenodorus. Pollucis in docendo adversarius fuit Athenodorus Aeniensis, Chresti et Aristoclis discipulus, genere, dicendi arte et morum gravitate insignis, qui Athenis privatim docuit, sed praematura morte ereptus est ²⁾).

27) Ptolemaeus. Non praetereundus Ptolemaeus Naucratis, Herodis discipulus et Marathoni adscriptus, qui tamen ubique fere declamavit et senex in Aegypto mortuus est ³⁾).

28) Rufus. Eodem modo Rufus Perinthius memorandus, Herodis puerili aetate discipulus, qui Athenis, ubi Panelleniis praefuit, et alibi declamando magnam gloriam sibi peperit, et annos LXI natus in patria vita excessit ⁴⁾).

29) Phoenix. His temporibus etiam adscribendus est Phoenix Thessalus, Philagri discipulus, haud ignobilis sophista, qui Athenis aetatis anno LXX obiit atque sepultus est ⁵⁾).

30) Zeno. Zeno quoque Atheniensis, qui subtilitatem artis rhetoricae bene calluit, utpote Antipatri Hierapolitae, sub Severo florentis, praeceptor, ad Commodi et proxime sequentia tempora referendus est ⁶⁾).

---

1) Philostr. soph. II, 12, 1 p. 592 sq. et p. 607; Suid. v. Πολυδεύκης; Poll. onom. VIII, 1, 1. 2) Philost. soph. II, 14 p. 594 sq. 3) Philost. II, 15, 1 p. 595 sq. 4) Philost. II, 17 p. 597. sq. 5) Philost. II, 22 p. 604. 6) Philost. II, 24, 1 p. 607.

31) **Heraclides.** Sub Severo Heraclides Lycius, praeceptor Apsinis Gadarensis, floruit, qui cathedrae quidem Atheniensi praefuit, immunitate privatus, postquam cum Apollonio Atheniense coram Severo declamationis certamen inierat, sed ea plane excidit, quum Apollonii Naucraticae amici contra eum insurrexissent, ex quo tempore Smyrnae degit, ubi LXXX aetatis anno diem supremum obiit ¹⁾).

32) **Apollonius Atheniensis.** Eodem tempore Apollonius vixit, Atheniensis, qui, Athenis usque ad finem vitae aetatis a. LXXV commoratus, propter rerum publicarum peritiam et vim dicendum legatus, praetor, archon Eponymus et senex Hierophanta fuit, tum cathedram politicam tenuit ²⁾).

33) **Apollonius Naucratica.** Aequalis ejus et forensi dicendi genere praecipue insignis Apollonius Naucratica fuit, Heraclidae Lycii adversarius, qui liberalitate sua Atheniensium animos sibi benevolos reddidit atque Athenis, ubi semper fere docuit, a. LXX natus e vita decessit relicto filio Ruffino, qui post eum rhetoricam professus est ³⁾).

34) **Proclus.** Iisdem temporibus Proclus floruit, Naucratica, Pompejanus, genere, divitiis, vi dicendi et liberalitate insignis, Philostrati II. praeceptor, qui Athenis usque ad finem vitae aetatis a. XC docuit ⁴⁾).

---

1) Philost. II, 26, 1 p. 613 sq. et p. 599—601; Suid. v. Ἀποδόρνα, Ἡρακλείδης, Ἀψίνης. 2) Philostr. soph. II, 20, 1 p. 600 sq. 3) Philost. soph. II, 19 p. 599. 4) Philost. soph. II, 21, 1 p. 602 sq. et p. 616.

35) Hippodromus. Eadem aetas Hippodromum tulit Larissaeum, Thessalum, Olympiodori filium, Aspasio, Ravenna oriundi, Diodoti Cappadocis et Philostrati III. praeceptorem, virum memoria et lectione omnibus praestantem, qui cathedram rhetoricam Athenis adeptus quidem est, sed quatuor annis praeterlapsis eam sponte deseruit atque LXX annos natus vitam reliquit ¹⁾).

36) Philiscus. Cognatus ejus Philiscus fuit, Thessalus, qui Athenis docuit usque ad finem vitae a. aetatis LXVI, cathedrae praefectus a Julia, Severi uxore, sed immunitate a Caracalla privatus ²⁾).

37—39) Mnesaeus, Fronto, Philostratus I. Iisdem temporibus Mnesaeus Atheniensis, pater Nicagorae ³⁾), Fronto Emisenus, Frontonidis frater, Longini avunculus, qui Romae sub Severo docuit, Athenis vero, ubi mortuus est aetatis a. LX, in docendo adversarius fuit Philostrati I. et Apsinis Gadarensis ⁴⁾), et Philostratus I., Lemnius, Veri filius, qui contra Antipatrum Hierapolitam scripsit ⁵⁾), rhetores floruerunt.

40) Philostratus II. Eadem aetate Philostratus II. vixit, Philostrati I. filius, Procli discipulus, Lemnius, fortasse Myrina oriundus; sed Atheniensis dictus, quia Athenis docuit, donec Romam se contulit, ubi jussu Juliae, Severi uxoris, ante 217 p. Ch. Apollonii Tyanensis, et postea, quum usque ad Phi-

---

1) Philost. soph. II, 27, 1 p. 615 sq. et p. 628; Suid. v. Ἀσπάσιος. 2) Philost. soph. II, 30 p. 621 sq. 3) Suid. v. Νικαγόρας. 4) Suid. v. Φρόντων. 5) Suid. v. Φιλόστρατος.

lippum 249 p. Ch. ibi doceret, sophistarum vitas conscripsit ¹⁾).

41) Apsines quoque, Phoenix, vir consularis et Gajani praeceptor, inde a Severi temporibus usque ad Philippum Athenis docuit ²⁾).

42) Nicator quoque c. 237 p. Ch. Athenis floruit ³⁾, sicuti, ni fallor, Major Arabius sophista, qui sub Philippo adhuc docuit ⁴⁾. Fortasse tamen Nicagoras intelligendus, ita ut vox Nicator corrupta lectio sit.

43) Nicagoras enim, Atheniensis, pater Minuciani, praeco Eleusinii templi, non solum usque ad Philippum, sed a. 260 p. Ch. adeo vitam produxit ⁵⁾).

44) Philostratus III. Aequalis ejus Philostratus III. fuit, Lemnius, Nerviani filius, Philostrati II. ex sorore nepos, gener atque discipulus, qui XXIV aetatis anno vacationem a publicis muneribus a Caracalla impetravit, c. 215 p. Ch., et vitam produxit usque ad a. 264 p. Ch., et Athenis docuit; sed in patria mortuus atque sepultus est ⁶⁾).

---

1) Hesych. et Suid. v. *Φιλόστρατος*; Eunap. soph. T. I. p. 3 Boiss.; Tzetzes Chil. VI, 45; Phot. cod. 150 p. 319 H; schol. ad Lucian. Icaromenipp. c. 1. T. II. p. 175 Schm.; Euseb. in Hieroclem c. 2 — 4 et 43; Philost. p. 5, 268, 479, 581, 582, 587, 602, 605, 626 et 628. O. 2) Tzetzes Chil. VIII, 696; Suid. v. *Ἀψίνης* et *Γαϊανός*; Philost. p. 628. 3) Syncell. Chron. p. 288. D. Ven. 4) Suid. v. *Μαῖωρ*. 5) Philost. p. 628, 620; Suid. v. *Νικαγόρας*; Euseb. praep. evang. X, 3; Himer. ecl. VII, 4 p. 167 et or. XXIII, 21 p. 802. W. 6) Philost. p. 617, 624, 625, 627, 628; Suid. v. *Φιλόστρατος*; Syncell. p. 306. B. Ven.

45) Minucianus, Atheniensis, Nicagorae filius, cum Agapeto praeceptor Genethlii, sub Gallieno Athenis docuit ¹⁾).

46) Genethlius autem, Genethlii filius, Petris in Palaestina oriundus, Athenis in docendo Callinici adversarius fuit; sed jam aetatis anno XXVIII diem supremum obiit ²⁾).

47) Callinicus enim, Caji filius, Sutorius, Petraeus, sub Gallieno Athenis rhetoricam professus est ³⁾).

48) Publ. Herennius Dexippus quoque, Ptolemaei filius, Atheniensis, Hermēus, rhetor et historicus, rex et Eponymus archon, praeses in sacro conventu, haereditario jure agonotheta in magnis Panathenaeis, sacerdos sanctissimus, vir valde eruditus et rebus gestis clarus, his temporibus 254—282 p. Ch. floruit ⁴⁾).

49) Denique etiam Apsines, Atheniensis, utpote pater Onasimi Lacedaemonii sophistae, huic aevo adscribendus est ⁵⁾).

50—51) Paulus, Aegyptius, et Andromachus, Neapolitanus, Palaestinensis, circa Diocletiani tempora scholae rhetoricae Athenis praefuerunt ⁶⁾).

1) Suid. v. *Μινουκιανός*; Himer. modo l. l. 2) Suid. v. *Γενέθλιος*. 3) Suid. v. *Καλλινίκος*. „Hic ad Euphratem interfectus est v. Liban. epist. 20 Wolf. 4) Suid. v. *Δέξιππος*; Eunap. Porphy. [T. I. p. 11 Boiss.; Boeckh. corp. insc. I, 2 n. 380 p. 439; nova vett. scriptt. collect. T. II. p. 346 Maio. 5) Suid. v. *Ἀψίνης* et *Ὀνάσιμος*. 6) Eunap. Porph. T. I. p. 11 Boiss.; Suid. v. *Ἀνδρόμαχος*.

52) Siricius quoque, Neapolitanus, Palaestiniensis, Andromachi discipulus, Athenis per tempus aliquod docuit ¹⁾.

53 — 57) Sub Constantino Athenis docuerunt Callinicus, Atheniensis ²⁾, Tlepolemus ³⁾, Apsines, Lacedaemonius, Onasimi Lacedaemonii filius, Themistoclis Atheniensis praeceptor, τεχνικός propter artem vocatus ⁴⁾, et Epagathus ⁵⁾, ambo aemuli Juliani, Cappadocis, tyranni dicti, qui instituit Hephaestionem, Epiphanium, Diophantum, Tuscianum et, cui privatum theatrum reliquit, Proaeresium ⁶⁾.

58 — 63) Juliano sophista mortuo rhetoricae scholae praefecti sunt: Hephaestio, amicus Proaeresii, quem tamen timens Athenas reliquit ⁷⁾, Diophantus, Arabs, technicus, post 368 p. Ch. mortuus ⁸⁾, Epiphanius, Syrius, qui fortasse c. 350 p. Ch. obiit ⁹⁾, Parnasius ¹⁰⁾, Sopolis, qui priscum et sobrium dicendi genus revocare studuit, vitam ultra a. 368 p. Ch. produxit et filium reliquit throno praepositum ¹¹⁾, omnes clari illa aetate rhetores, atque omnium princeps Proaeresius ¹²⁾. Super ceteros enim vel Milesium rhetorem excelluit Proaeresius,

1) Suid. v. Σιρίκιος. 2) Liban. or. de vita sua T. II. p. 5. Morell. 3) Liban. T. II p. 5. M. 4) Suid. v. Ἀψίνης; Eunap. T. I. p. 68 et 70 Boiss. 5) Eunap. T. I. p. 68 Boiss. 6) Eunap. Julian. T. I. p. 68 B; et p. 78; Suid. v. Ἰουλιανός. 7) Eunap. T. I. p. 79 Boiss. 8) Eunap. Diophantus T. I. p. 93 et p. 79; 9) Eunap. Epiphan. T. I. p. 93 et 79; Suid. v. Ἐπιφάνιος. 10) Eunap. Parnas. T. I. p. 95 et 79. 11) Eunap. Sopolis p. 94 et 79; Liban. epist. 881. Wolf. 12) Eunap. Proaeres. T. I. p. 73 sq.; Euseb. ad Ol. 285, 2. 364 p. Ch.; Liban. ep. 278 W; Suid. v. Προαιρέσιος.

Caesareensis, et, quia Athenis semper docuit, Atheniensis dictus, Christianus, Anatolii et Maximi, qui ipsi Athenis fuerunt¹⁾, cognatus, natus 276 p. Ch., mortuus 368 p. Ch. aetatis a. LXXXII, cum corporis virtutibus, tum ingenio et arte dicendi, quas ob res a Constante datis insulis Atheniensium comodo et titulo στρατοπεδάρχης, sicuti ab Atheniensibus et Romanis statuis, honoratus, ab omnibus in summa admiratione habitus est et totum orbem rhetoribus implevit, qui e disciplina ejus prodierunt, ut Eunapius, Eusebius, Basilus M., Tuscianus Lydus, magnus rhetor²⁾, et, qui cathedram Atheniensem recusavit, Gregorius Naz.³⁾ ct.

64) Himerius. Aemulus Proaeresii Himerius fuit, Bithynus vel Mysus, Prusiade s. Cio oriundus, Aminiae rhetoris filius, qui Athenis, quo juvenis venerat c. 345 p. Ch., Atticam civem, quae cognatione Musonium, Plutarchum, Sextum, Nicagoram et Minucianum attigit, uxorem duxerat, atque civis et Areopagita factus erat, scholae rhetoricae, valde frequentatae, praefectus c. 348 p. Ch. in privato theatro totam vitam docendo, declamando transegit, eo tempore excepto, quo aliquamdiu Constantinopoli c. 348, Nicomediae c. 350, Spartae, Corinthi, et a Juliano arcessitus 362 p. Ch. Antiochiae fuit, quo imperatore mortuo usque ad a. 368 p. Ch. Athenis abesse perrexit. Idololatra autem et superstitiosus fuit, ac more sophistarum cum vestitu ornatiore usus est,

---

1) Eunap. T. I. p. 75 et 88. B.   2) Eunap. T. I. p. 81; cf p. 68; Suid. v. *Τουσιανός*.   3) Gregor. Naz. or. p. 121, 326, 726. Colon. 1690; Sozomeni h. eccles. VI, 17; Socratis h. eccl. IV, 26.

tum nimiam doctrinae suae opinionem habuit et alios sophistas depressit, quos inimicos habuit; discipulis vero nimis indulgit, quorum ignaviam, tumultus et digladiationes, in quibus ipse sauciatus est, aequo fere animo tulit. Ceterum valde senex obiit Athenis ¹⁾, relicto filio Jamblichō, Sopatri nepote ²⁾.

65) Musonius quoque, vir tam ingenii acuminē et eruditione, quam animi virtutibus et rebus praeclare gestis excellens, antequam Achajae proconsul (c. 357), vicarius Illyriae (360 — 364), et Asiae vicarius fuit, quo tempore (368 p. Ch.) praedones eum interfecerunt, Athenis contra Proaeresium, praecceptorem suum, docuit ³⁾. Severus, Lycius autem, Himerii discipulus, qui Athenis tam diu haesit, donec uxorem duxit c. 354 p. Ch. ⁴⁾, Celsus, Libanii discipulus, qui ipse Athenis aliquamdiu degit et diseruit ⁵⁾, rhetores, sicuti Anthemius, sacerdos Minervae, eruditus homo et princeps sapientum, a Joanne Chrysostomo, Antiocheno, Libanii discipulo, quocum Athenis declamationis certamen inierat, superatus ⁶⁾, nec non Libanius, Antiochenus, Diophan-

---

1) Himer. p. 164, 166, 192, 255, 260, 264, 278, 454, 458, 472, 498, 510, 512, 514, 556, 586, 684, 688, 690, 708, 712, 713, 719, 750, 758, 762, 768, 778, 784, 790, 802, 828, 844, 864, 872 Wernsd.; Phot. cod. 165 p. 356 et cod. 243 p. 2009, 2013 H; n. 29, 49, 66, 68 et 71; Liban. epist. 486 et 1264. Wolf. 2) Liban. ep. 487. W. 3) Eunap. Proaeres. T. I. p. 92 Boiss.; Ammian. Marcell. XXVII, 9; Zosimi hist. V, 5; Himer. p. 274, 474, 486, 490 et 496 W; Suid. v. *Μουσώνιος*; Liban. ep. 472. W. 4) Himer. p. 278 et 322; Liban. ep. 573 et 1145 W. 5) Liban. or. 26. T. II. p. 606. C. M.; epist. 627 et 1581 W. 6) Phot. cod. 96 p. 251 H. e Georg.

ti discipulus, qui Athenis, ubi quatuor per annos ingenium excoluit, cum Aegyptio quodam et Antiocheno publicus sophista designatus est, sed Crispinum comitatus cathedra excidit et nunquam, licet arcessitus, Athenis sedem fixit ¹⁾, obiter commemorandi sunt. Floruerunt igitur Libanii aevo Athenis rhetoricae scholae, licet conditio earum mala esset, et poetica studia ²⁾, quare ipse Julianus tam diu ibi literis operam dedit, donec imperator creatus est ³⁾, et magna juvenum copia studiorum causa eo tunc se contulit, ut Dynamius ⁴⁾, Elpidius ⁵⁾, Eugnomonius ⁶⁾, Flavianus ⁷⁾, Entrechius ⁸⁾, Theodorus ⁹⁾, Pylaemenes, astrologus ¹⁰⁾, Aristaenetus et Acacius ¹¹⁾, rhetores, ct.

66—68) Neque postea defuerunt Athenis, qui rhetoricam ibi docerent, ut Eustochius, Gregorii Naz. condiscipulus, Pronoii praeceptor et cathedrae praefectus ejusque adversarius Stagirijs, Nicobuli praeceptor ¹²⁾, quibus temporibus etiam Heraclion, Atheniensis, adscribendus, qui Lacharem instituit ¹³⁾.

69—70) Heron autem, Atheniensis rhetor, Procli praeceptor, ni Suidas eum confudit cum Herone, qui Proclum Alexandriae in mathematicis instituit ¹⁴⁾,

---

1) Liban. de vita sua T. II. p. 7—14 M; epist. 740, 1050 et 1151 W.; Eunap. Liban. T. I. p. 96 B.; Suid. v. *Λιβάνιος*.

2) Liban. ep. 821 W; or. XI. T. II. p. 368 D. M. 3) Zonar. ann. T. III p. 17 v. 56 Bas.; Zosimi h. III, 2; Liban. or. X, T. II. p. 267. D. sq. et p. 177 B. M. 4) Liban. ep. 324. W.

5) Liban. ep. 460 W. 6) Liban. ep. 473 W. 7) Liban. ep. 556. W. 8) Liban. ep. 819 W. 9) Liban. ep. 1225. W.

10) Liban. ep. 825. W. 11) Liban. ep. 1135. W. 12) Gregor. Naz. ep. 61 et 111 p. 817 et 852 Colon. 13) Suid. v. *Λαχάρης*.

14) Suid. v. *Ἡρόων*; Marini Procl. c. 9.

Lachares, Lacharis filius, Atheniensis, Asterii, Eustephii, Nicolai et Superiani praeceptor ¹⁾, et Leontium, qui, cum Olympiodoro Athenas delatus, cathedrae sophisticae praefectus est et filiam habuit Eudociam s. Athenaidem, Theodosii II. uxorem ²⁾, c. 430 p. Ch. Athenis clari habitus sunt.

71—76) Denique Superianus, Isaurus, parum gloria Lachare inferior, Metrophanis aemulus c. 450 ³⁾, Metrophanes, qui ad Lacharem genus retulit c. 450 ⁴⁾, Nicolaus, Lycius, Plutarchi Platonici et Lacharis discipulus c. 450 ⁵⁾, Hermias, Alexandrinus, Syriani Platonici discipulus, c. 475 ⁶⁾, Plutarchus, Atticus, a Plutarcho genus ducens, Hierii filius c. 475 ⁷⁾, et Sallustius Syrius, priusquam cum Isidoro Alexandriam se contulit ⁸⁾, rhetores, Athenis docuerunt.

---

1) Marin. Procl. c. 11; Suid. v. *Λαχάρης*. 2) Phot. cod. 80 p. 189. H.; Theophan. Chron. p. 57. D. Ven.; Zonar. ann. T. III. p. 34 Bas. 3) Suid. v. *Σουπηριανός*; Phot. e Idam. cod. 242 p. 1045. H. 4) Suid. v. *Μητροφάνης*; Phot. p. 1045 H. 5) Suid. v. *Νικόλαος*; Marini Proclus c. 10. 6) Suid. v. *Ἑρμείας* et *Παμπρέπιος*; Phot. p. 1044 H. 7) Boeckh. corp. I, 2 n. 1080; addend. n. 373 b.; Suid. v. *Παμπρέπιος*. 8) Suid. v. *Σαλούστιος*; Phot. p. 1068 H.

Teacher's Edition, Arithmetic, Book 1
Lesson 1. Addition of Numbers
The first lesson in this book is on addition.
It is the most important part of arithmetic.
We will learn how to add numbers.
We will learn how to find the sum of two numbers.
We will learn how to find the sum of three numbers.
We will learn how to find the sum of four numbers.
We will learn how to find the sum of five numbers.
We will learn how to find the sum of six numbers.
We will learn how to find the sum of seven numbers.
We will learn how to find the sum of eight numbers.
We will learn how to find the sum of nine numbers.
We will learn how to find the sum of ten numbers.

1. Add 2 and 3. What is the sum?
2. Add 4 and 5. What is the sum?
3. Add 6 and 7. What is the sum?
4. Add 8 and 9. What is the sum?
5. Add 10 and 1. What is the sum?
6. Add 12 and 3. What is the sum?
7. Add 14 and 5. What is the sum?
8. Add 16 and 7. What is the sum?
9. Add 18 and 9. What is the sum?
10. Add 20 and 1. What is the sum?

Beutler, Karl F.

Diss. inaug. de Athenarum fatis, statu polit. et liter sup. Romanis

Gottinga 1829

Diss. 840,9

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10842808-1